

ECHO ZAGŁĘBIA

Biblioteka Jagiellońska
w Krakowie

Redakcja i Administracja: Sosnowiec, ul. Piłsudskiego 25, tel. 56. KONTO CZEKOWE P. K. O. Nr. 306542.

Rok I. Niedziela, dn. 6 października 1929 r. № 8.

Lovrana — małe kąpielisko we Włoszech. MA WZMOCNIĆ NADWAŁONE ZDROWIE marszałka Piłsudskiego.

Warszawa, 5.10. (Od wł. k.)
Miejscowością wskazaną przez lekarzy dla marszałka Piłsudskiego jest Lovzana, małe kąpielisko w Istrii nad Adriatykiem niedaleko granicy jugosłowiańskiej w pobliżu Abacji i Rjeki. Marszałek Piłsudski spędzał tam kilkakrotnie

Według informacji wiarygodnych, powrót p. Marszałka do kraju nastąpi z końcem października, na krótko przed zwołaniem sesji sejmowej.

dlugie miesiące w latach od 1906 do 1911 roku w towarzystwie Wacława Sieroszewskiego i Stanisława Witkiewicza.

Marszałek Piłsudski ma wyjechać w pierwszych dniach przyszłego tygodnia i odczekać kurację zaleconą po ostatniej grypie. Paszporty marszałka Piłsudskiego i towarzyszących mu osób zaopatrzone są w wizy czeskie, austriackie, włoskie i jugosłowiańskie.

Marszałek nosić będzie strój cywilny. Według informacji wiarygodnych, powrót nastąpi w końcu października na krótko przed zwołaniem sesji sejmowej.

Warszawa, 5. 10. (Tel. wł.)
Wiadomość o wyjeździe Marszałka Piłsudskiego do Włoch wywarła w kołach politycznych silne wrażenie.

Niezwykły spadkobierca ziemianina. Majątek wartości 4 milj. zł. w rękach parobka.

Bydgoszcz, 5. 10. (Od wł. k.)
W powiecie szmigielskim zmarł właściciel majątku ziemskiego Ferster, który

całą posiadłość, wynoszącą 6000 mórg ziemi, pałac, gorzelnię, inwentarz żywy i martwy, wartości wspólnej 4 milionów złotych zapisał 18-letniemu bezdomnemu parobkowi Pawłowi Schechtlowi.
Szczęśliwy spadkobierca jest analfabeta.

Kapitulacja zbuntowanych więźniów. 12 osób utraciło życie.

Nowy Jork, 5. 10. — Bunt więźniów zakończył się kapitulacją zbuntowanych, którzy widząc przygotowania do bombardowania więzienia wawiesili białą chorągiew. Więźniów zamknięto zpowrotem w celach.

Podczas buntu zginęło razem 12 osób, w tym 7 dozorców i 5 więźniów.

Kiedy wojsko obsadziło gmach więzienia, znalazło we-
wnątrz zwłoki 5 więźniów, którzy woleli zginąć, niż się poddać.
Opowiadają o następującej dramatycznej scenie: Czterej więźniowie, widząc, że kapituła jest nieunikniona, błagali przwódcę buntu, aby ich zastrzelił. Przwódca Daniels spełniając te prośby, wystrzelił z rewolweru położył ich trupem na miejscu, a następnie sam odebrał sobie życie.

Wszystkie 25 skrzyń zagranicznego jedwabiu przemycił „Handel Zamorski” do Warszawy.

25 skrzyń zagranicznego jedwabiu przemycił „Handel Zamorski” do Warszawy.

Gdynia, 5.10. (Od wł. kor.)
Wykryto tu organizację przemytniczą, która pod firmą „Handel Zamorski” zajmowała się przemycałaniem jedwabiu do Warszawy i Poznania. Na czele firmy stał Bonneberg i Szamowski, którzy zdzierali z

zagranicznych skrzyń nalepki, zamieniali listy przewozowe i wysyłali jedwab jako manufaktury.
Ostatnio firma przewiozła 25 skrzyń jedwabiu narażając skarb państwa na milion złotych straty.

Pleczkajtis prowokatorem? Rewelacje wileńskie o niedoszłym zamachu.

Wilno, 5. 10. — Organ emigrantów litewskich w Wilnie „Pirmyn” wystąpił z niezwykle sensacyjnymi rewelacjami o prowokatorskiej roli Pleczkajtisa, który ostatnio zamierzał dokonać zamachu na pociąg wiozący Waldemaras. „Jak się okazało Pleczkajtis był zwyczajnym prowokatorem, pozostającym w najbliższym kontakcie z byłym premierem Litwy Waldemarasem. Ostateczne porozumienie w tej sprawie nastąpiło w sierpniu r. b. Pleczkajtis udał się do Berlina, gdzie podpisał obojętne zobowiązanie. Cały plan opracowany był w ten sposób, że Pleczkajtis miał dokonać zamachu na pociąg poczem już jako więzień dostarczyć Waldemarasowi jakichś bliżej nieznanych dokumentów. Dokumenty te miały zdekonspirować całą akcję emigrantów litewskich i wykazać rzekoma zależność tej akcji od rządu polskiego. Z temi dokumentami w ręku zamierzał Waldemaras wystąpić na forum Ligi Narodów z wielkim alarmem przeciwko Pol-

sce. Cały plan był opracowany do najdrobniejszych szczegółów, jednakże się nie udał. Planowane wielkie zwycięstwo Waldemarasa w Genewie nie doszło do skutku co w znacznym stopniu przyczyniło się do poderwania autorytetu Waldemarasa w Kownie i jego dymisji.

Wielka międzynarodowa konferencja kolejowa odbędzie się w Warszawie.

Z Warszawy donoszą:
Dnia 21 października odbędzie się w Warszawie wielka europejska konferencja rozkładów jazdy, do której nasze władze kolejowe przygotowują się już od dłuższego czasu. W konferencji tej wezmą udział przedstawiciele wszystkich rządów kolejowych, spodziewany jest również przyjazd delegacji sowieckiej, chińskiej, mandżurskiej i japońskiej. Ogółem przybędzie około 260 delegatów.
Obrady konferencji odbywać się będą w Resursie obywatelskiej, zaś uroczyste otwarcie nastąpi w sali Rady miejskiej. Po rządów obrad jest bardzo obfity — zgłoszono około 360 wniosków.
Dwie najważniejsze kwestje, które najbardziej absorbują obywateli, tj. sprawa rozkładu jazdy Orient — Expressu i Sim-

plon-Expressu zostały wyodrębnione i obrady w tej sprawie rozpoczną się już 17 bież. mies. W czasie zjazdu, który trwać będzie do 26 bież. mies. przewidziane są dla gości liczne przyjęcia i wycieczki. Dnia 22 b. m. odbędzie się w Teatrze Wielkim — przedstawienie galowe, 23-go — minister komunikacji wyda dla uczestników konferencji bankiet w Resursie obywatelskiej, 25-go — nastąpi wyjazd specjalnym pociągiem do Krakowa i Wieliczki. W Krakowie cudzoziemcy będą przyjęci śniadaniem w starym teatrze. W drodze powrotnej do Dziedzię w pociągu złożonym jedynie z wagonów restauracyjnych międzynarodowe tow. wagonów sypialnych wydaje obiad dla wszystkich delegacji cudzoziemskich.

Międzynarodowa konferencja PRYWATNEGO PRAWA LOTNICZEGO w Warszawie.

Warszawa, 5.10. (Od wł. k.)
Wczoraj w prezydium rady ministrów minister Zaleski otworzył międzynarodową konferencję prywatnego prawa lotniczego.

ochroną policji wraz z całą rodziną i mieniem. W związku z aresztowaniem Roesemanna obiegła po Paryżu wiadomość, że w piwnicach gmachu ambasady sowieckiej w Paryżu znajduje się zagrzebanych cały szereg ofiar, które padły od kul agentów G. P. U. Ofiary zaciągano do gmachu i tu na mocy natychmiastowego „wyroku” dokonywano egzekucji. Podobne zajścia miały mieć też miejsce w innych ambasadach sowieckich innych stolic europejskich.

Herbowa brama.

Wśród drzew stuletnich echo marzysz,
Herbowa brama w Iksinowie...
Kto cię nie widział, lub nie słyszał?...
Każdy o tobie słówko powie!

Gdy słowik splewa gdzieś w gestwinach,
Słyszysz gorących westchnień wiele,
Snują się obok ciebie parki,
Ale najczęściej... wierzyście. Rom.

Czekista groził kulą rewolwerową Biesiadowskiemu za słowa gorzkiej prawdy pod adresem Sowietów. Angli otwierają się oczy na wartość porozumienia z czerwoną bandą Moskwy.

Paryż, 4 października (AP.). „Populaire” ogłasza wywiad z sowieckim radcą legacyjnym Biesiadowskim, osławionym przez skandal w ambasadzie sowieckiej w Paryżu. Biesiadowski oświadcza, że jest zbyt przezorny, aby po tem, co się stało, wracać do Rosji sowieckiej i narażać siebie i rodzinę na rozstrzelanie lub powieszenie. Niezwłocznie po powrocie Dowgalewskiego Biesiadowski zamierza wręczyć mu prośbę o dymisję, dopóki jednak Dowgalewskiego nie ma w Paryżu, Biesiadowski jest nadal urzędowym sowieckim przedstawicielem dyplomatycznym. Widzimy więc w Paryżu ciekawe zjawisko, iż ambasada sowiecka razem z jej kierownikiem przeprowadziła się z własnego gmachu do prywatnego hotelu. Biesiadowski w ostrych słowach krytykuje władzę sowiecką i wyjaśnia, dlaczego naraził się na nawiść GPU. W swoich raportach krytykował on politykę agrarną rządu sowieckiego, terror wyborczy, metody agitacji pierwszomajowej i wskazywał na rosnącą w Rosji nędzę i niezadowolenie oraz izolację polityczną Rosji sowieckiej.

POWRÓT DOWGALEWSKIEGO.

Paryż, 4 października. Przyjazd Dowgalewskiego do Paryża przyspieszono. Otrzymał on telegraficzny rozkaz z komisariatu spraw zagranicznych, aby niezwłocznie przyjechał do Paryża, celem zlikwidowania skandalu „kompromitującego” Sowietów.

WRAŻENIE W ANGLI.

London, 4 października. Dramatyczna ucieczka Biesiadowskiego przed agentem GPU, wywo-

łała w angielskiej opinii publicznej niebывale wrażenie.

Po zawarciu porozumienia między Henderssonem a Dowgalewskim Londyn stał się specjalnie czuły na tego rodzaju incydenty. Wrażenie było tem większe, że Biesiadowski cieszył się w kołach angielskich sympatją, jako człowiek umiarkowany i posiadający szerokie stosunki w angielskim świecie kupieckim.

Prasa zwraca uwagę, że obecnie, gdy Anglia bez jakichkolwiek zastrzeżeń podpisała porozumienie, moskiewscy ekstremiści nie zadają sobie trudu z ukrywaniem swego prawdziwego oblicza i zaczęli teraz na dobre załatwiać swe porachunki z wybitniejszymi osobistościami skrzydła umiarkowanego, któreby ewentualnie mogły wprowadzić rozłam w partji.

OO

Czerwona armja Dalekiego Wschodu w opałach. Powstanie zbrojne na tyłach wojsk sowieckich. Krwawa bitwa z Chińczykami pod Mandżulą.

Moskwa 4 października (A. W.). Ze sztabu ge. Bluchera nadchodzą do Moskwy niepokojące wiadomości o akcji oddziałów białogwardyjskich, wszczętej na tyłach wojsk sowieckich.

Wobec nieustającej akcji komunistów w Chinach władze chińskie ułatwiają w najszerszych granicach działanie komitetom propagandowym „białogwardyjskim” których delegaci przekradają się przez granice i przygotowują na tyłach wojsk sowieckich w okęgach przyamurskim i usuryjskim zbrojne powstanie.

Ponadto pojawiły się również na tyłach wojsk bolszewickich oddziały „białej” kawalerji w okolicach Błagowieszczeńska i Nikolsk - Ussuryjska, operując

w promieniu 100 kilometrów, w głębi terytorjum sowieckiego.

Włościanie odnoszą się do „białych” przybyszów z za kordonu bardzo przyjaźnie, ułatwiając im unikanie zasadzek, zastawianych przez oddziały „czerwonych”

BITWA POD MANDŻULĄ.

Wiedeń, 4 października. Dzienniki wiedeńskie donoszą z Szangaju: Między wojskami sowieckimi a chińskimi przyszło w pobliżu Mandżuli do walki. Po obu stronach są ciężkie straty.

W kołach neutralnych sądzą, że polityka moskiewska zmierza widocznie do tego, aby odciągnąć gubernatora Mandżuli Czang-Hsu-Liang od rządu nankińskiego. Powstanie, generała Czang-Kwie-Fai

przybiera coraz większe rozmiary. W pochodzie na Kanton wzrosła jego armja do 60 tysięcy żołnierzy.

KRWAWY STRATY.

Charbia, 4 października. Wielka bitwa, która toczyła się w środę między wojskami sowieckimi i chińskimi w okolicach Mandżuli, była bardzo zaciekła. Aeroplany sowieckie rzucały bomby i ostrzeliwały Chińczyków z karabinów maszynowych.

Według wiadomości ze źródeł chińskich, bitwa rozpoczęła się atakiem oddziałów sowieckich, które po długiej bitwie zmuszone zostały w czwartek wieczór do cofnięcia się.

Władze chińskie obliczają swe straty na 200 ludzi, lecz straty sowieckie były również bardzo znaczne.

DZIKIE POMYSŁY P. RECHBERGA.

Jak tłumaczy się niefortunny twórca koncepcji sojuszu Niemiec z Francją kosztem wydarcia Polsce dostępu do morza.

Berlin, 4 października (PAT.). Znany inicjator planu sojuszu wojskowego francusko - niemieckiego Arnold Rechberg, przemysłowiec niemiecki, ogłasza za pośrednictwem Biura Wolffa oświadczenie wyrażające jego zamierzy w stosunku do Polski. W odpowiedzi na zarzuty, jakoby w planach swoich przewidywał możliwość zgody Francji na zmianę traktatu wersalskiego na szkodę Polski, Rechberg pisze:

Od żadnego francuskiego męża stanu nie oczekiwałem, ani też żadnemu nie imputowałem, iż zechce on poświęcić Polskę. Również poseł francuski Reynaud oświadczał wielokrotnie, iż Francja tylko wówczas może przedstawiać dla Niemiec wartość, jako sojusznik lojalny, o ile ze swej strony nie naruszy lojalności w stosunku do swego starego sprzymierzeńca polskiego. Koncepcja Rechberga była następująca: Polska chwilowo znajduje się pomiędzy klęskami bolszewizmu na wschodzie, będącego wrogami wszystkich państw cywilizowanych, a więc Polski i Niemiec na zachodzie, które tak długo nie mogą być przyjacielami Polski, dopóki kwestja kurytarza zostanie niezatwona. O ile więc, w razie zawarcia sojuszu niemiecko - francuskiego Polska zgodziłaby się na oddanie Niemcom Gdańska i kurytarza, to pod warunkiem uzyskania wolnego portu w Gdańsku oraz gwarancji francusko - niemieckiej co do

wolnej żeglugi na Wiśle i stabilizacji wszystkich pozostałych granic Polski — konkluduje Rechberg — to stanowisko Polski i jej kredyt finansowy nie tylko nie doznałyby osłabienia, lecz musiałyby wzrosnąć. Podkreślano — oświadcza Rechberg — że rozwiązanie kurytarza może być zrealizowane na

drodce lnej, aniżeli zapomocą wojny, tylko pod tym warunkiem, o ile dojdzie do skutku sojuszu francusko - niemiecki. Tylko w tym wypadku bowiem wspólna gwarancja francusko - niemiecka mogłaby dać Polsce polną równowagę z Gdańskiem i kurytarzem pomorskim.

Herszt zamachu ukraińskiego na marszałka Piłsudskiego po 8-miu latach ujęty we Lwowie.

Lwów, 4 października. W związku z likwidacją resztek Ukraińskiej Organizacji Wojskowej policja polityczna dokonała wczoraj sensacyjnego aresztowania. Przytrzymano poszukiwanego od 8 lat niejakiego Jarosława Czyżę, organizatora zamachu dokonanego w roku 1921 na Naczelnika Państwa J. Piłsudskiego i byłego wojewodę lwowskiego Grabowskiego pod czas otwarcia Targów Wschodnich.

Gdy wówczas Naczelnik Państwa przejeżdżał koło ratusza lwowskiego zamachowiec Fedak oddał w stronę samochodu dwa strzały. Zranieniu uległ wówczas tylko woj. Grabowski.

J. Czyż był właśnie tym osobnikiem, który w mundurze majora W. P. miał zabezpieczyć ucieczkę Fedaka.

Po nieudanym zamachu Czyż zbiegł do Ameryki, gdzie wśród emigracji ukraińskiej zajmował się rozmaitemi sprawami o zabarwieniu mniej lub więcej politycznym.

Po 8 latach nieobecności, sądząc, że przestępstwo jego poszło w niepamięć, władze nie będą nań zwracały uwagi, powrócił przed dwoma dniami pod przybranym nazwiskiem Semena Kozłowski, aby w dalszym ciągu uprawiać robotę konspiracyjną.

Władze śledcze polityczne, prowadząc dochodzenie w sprawie U. O. W. aresztowały pewną dziewczynę ukraińską, która swojemi zeznaniami naprowadziła na ślad przyjazdu Czyży do Lwowa.

OO

Echa zgonu Stresemanna.

Zgon Stresemanna odbił się zserokiem echem w Anglii i Francji. Prasa poświęca całej stronie artykułom i depeszom,

które podkreślają rolę, jaką odegrał ten mąż stanu w dziejach powojennych Niemiec i Europy. Na zdjęciach widzimy u góry od lewej ku prawej: 1)

Stresemann w Paryżu, 2) Stresemann podczas bankietu, 3) Stresemann w Hadze. U dołu: 4) Podpisanie protokołu haskie-

go, 5) Wśród dziennikarzy w Genewie, 6) Ostatnie przemówienie Stresemanna w Genewie. (h)

Sezon pielgrzymek do Lourdes.

Schody prowadzące do świętej grotty w Lourdes, po których pielgrzymi na kolanach zbliżają się do cudami słynącej kapticy

Całkowite rozbrojenie Danji. Samobójczy projekt socjalistycznego ministra.

Kopenhaga, 5. 10. — Duński socjalistyczny minister wojny Rasmussen przedłożył wczoraj parlamentowi duńskiemu projekt rozbrojenia armji i marynarki. Armja ma być zamieniona na korpus policyjny, marynarka zaś służyć tylko ma do pilnowania neutralności Danji i dozoru rybactwa. Wszystkie twierdze mają być zniszczone.

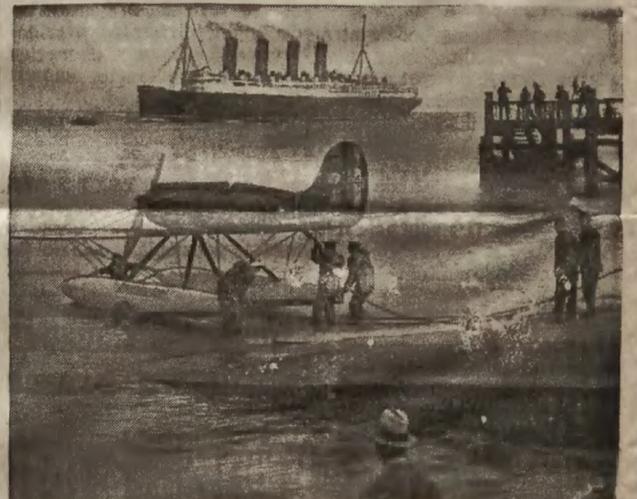
Także mają być zniszczone prywatne organizacje wojskowe.

Powszechna służba wojskowa ma być zniesiona.

W ten sposób spodziewa się Rasmussen, że zredukuje budżet wojskowy, który wynosi do tychczas 60 milj. koron duńskich na 10 milionów koron.

XX

Polowanie na rekordy.

W głębi okręt atlantycki Maurettenja, który próbował pobić rekord „Bremen” na pierwszym planie samolot „Supermarine” gotujący się do zdobycia rekordu szybkości.

Zdarzenia i wypadki ubiegłej doby.

(—) Mac Donald przybył do Nowego Jorku, gdzie został uroczystie powitany na ratuszu. Po otrzymaniu dyplomu obywatelstwa honorowego odjechał do Waszyngtonu.
(—) Bank Polski zakupił złota za półtora miliona dolarów.

(—) Sprawca zamachu, dokonanego w r. 1921 we Lwowie na marszałka Piłsudskiego, ówczesnego naczelnika państwa Jarosław Czyż został ujęty przez policję do powrotu z Ameryki.

(—) Miałostwo zaciągnęło pożyczkę w Łódzkiem Towarzystwie Elektrycznym półtora miliona złotych.

Radjo-kącik.

Warszawa, niedziela, 1385.7 m.
10.15 Nabożeństwo z Katedry Poznańskiej
11.56 — 12.10 Sygnał czasu. Komunikat meteorologiczny.
12.10 — Poranek symfoniczny z Filharmonji Warszawskiej.
14.00 Odczyt dyr. Iad. Niedzielskiego
14.20 Muzyka.
14.30 Odczyt d-ra Bohdana Dederko.
14.50 Muzyka.
15.00 Odczyt dyr. Mędrzeckiego.
15.20 — 16.00 Muzyka.
16.00 „W Kuźni Hefelesta” dr. Burdecki.
16.20 Muzyka z płyt gramofonowych.
16.40 Odczyt p. Cithurusa.
16.55 Muzyka z płyt gramofonowych.
17.15 „Z przeżyć i dzieł narodu” — prof. H. Mościcki.
17.40 Muzyka operowa.
19.00 Rozmaitości.
19.25 „Sprawa Jakubowskiego” p. Jerzy Kossowski.
19.40 Odczytanie programu na dzień następnny.
19.58 — 20.00 Sygnał czasu.
20.00 Słuchowisko z Wilna.
21.10 Kwadrans literacki.

21.25 Dalszy ciąg koncertu.
22.00 Kazimierz Wierzyński: „Odzina z Charlie Chaplinem”.
22.20 Komunikaty.
22.30 Kilka myśli gentemana.
22.40 Komunikaty (PAT).
23.00 — 23.45 Muzyka taneczna z „Cazy”.
Katowice, niedziela, 416 m.
10.15 — 11.45 Transmisja nabożeństwa z Katedry Poznańskiej.
11.56 — 12.10 Sygnał czasu.
12.10 — 14.00 Transmisja poranku symfonicznego z Warszawy.
14.00 — 15.00 Przerwa.
15.00 — 15.30 Odczyt Mędrzeckiego.
15.20 — 15.40 Odczyt ks. dr. B. Rosińskiego.
15.40 — 16.00 Włosik: „Ogrodnik śląski”.
16.00 — 17.00 Koncert popularny.
17.00 — 17.20 Prof. Franciszek Bogacz: „Dobór”.
Koenigswusterhausen, niedziela, 1633
7.00 Transm. koncertu z Hamburga.
8.20 — 18.00 Program Berlina.
18.30 Audycja literacka.
20.00 Ditrich-Schammell — Kwartet.
20.45 Recytacje (transmisja z Lipska).
21.30 Transm. koncertu z Lipska.

XX

Kłopot ze starem winem. CENNY SPADEK BEZ WARTOŚCI.

W stanie Illinois zmarł niedawno bogaty kupiec, pozostawiając żonie, między innymi też niewielki domek wlejski, już od szeregu lat niezamieszkały.

Wdowa postanowiła ten niepotrzebny jej domek sprzedać, chciała go jednak jeszcze raz, przed sprzedażą, obejrzeć.

Podczas tych oględzin zaśla także do piwnicy, gdzie ku niemałemu swemu zdziwieniu znalazła przeszło

200 skrzynek, zapełnionych butelkami win kosztownych. Niestety, odkryła tego dokonała nie sama, lecz w towarzystwie rzeczoznawcy, którego zaprosiła do ocenienia zawartości domku. Wkrótce więc wiadomość o od krwytm skarbie dotarła do władz prohibicyjnych, które, oczywiście, orzekły, że znalezione wino musi być

skoniiskowane i zniszczone. Nie udało się jednak władzom dokonać tego, wdowa bowiem znalazła również rachunki, udowadniające, iż wino nabyte było przez jej małżonka na wiele lat

przed ogłoszeniem prawa o prohibicji, prawo zaś wstecz nie obowiązuje.

Nie mogąc tedy zniszczyć skarbu, władze ustanowiły ścisły nadzór nad domkiem, tak, że wdowa nie może wynieść z niego lub sprzedać

ani jednej butelki! Cóż zatem ma robić? Pytanie to zapewne pobawiło ją snu już podczas niejednej nocy, pozostają jej bowiem tylko

Katastrofa samochodowa dobroczynnej pary małżeńskiej.

W pobliżu ulicy Kurfürstendamm w Berlinie zderzył się samochód 66-letniego właściciela dóbr rycerskich Wollanka, w którym wiozł z sanatorium swoją żonę jako rekonwalescentkę, z ciężarowym autem. Zderzenie było tak silne, że samochód Wollanka kilkakrotnie przewrócił się i został rzucony

na wóz ciężarowy. Następstwa wypadku były tragiczne. Żona Wollanka została zabita na miejscu, on sam zmarł po przewiezieniu do lecznicy. Pielęgniarka, która towarzyszyła rekonwalescentce, została

ciężko ranna. Auto ciężarowe poniosło za ledwie lekkie uszkodzenia.

Małżonkowie Wollak znani byli ze swej hojności na cele dobroczynne. Rozmaite ich fundacje obliczają na 20 milionów marek.

trzy alternatywy: albo sprząść gości i z nimi stopniowo wypić wino odziedziczone; albo samej zamknąć się w domu i oddać się trunkowi; albo też doczekać się chwili, w której

prawo o prohibicji będzie zniesione. A ponieważ na to się nie zanoszą, spadkobierczyni amatora starego wina ma kłopot nieładny.

Głos przestrogi prasy polskiej za Oceanem.

Miljony Polaków amerykańskich przed wynarodowieniem.

Obca szkoła największym niebezpieczeństwem dla przyszłych pokoleń.

Całe wychodźstwo polskie w Ameryce, które jak dotychczas nie zatraciło nigdy łączności ze swą matczyną i na każdym niemal kroku składa dowody miłości, pamięci i przywiązania do swej pierwszej ojczyzny, trapić poczyna w wysokim stopniu widmo wynarodowienia.

Groźne to niebezpieczeństwo jest dzisiaj na ustach tych wszystkich, których wdzięczność i poczucie lojalności za doznana z strony Ameryki gościnność, kazali im uznać w niej drugą ojczyznę, ale których

serce łączy ku Polsce z chwałą jej tradycji i których węzły krwi łączyły z nią zawsze. Smutna ta sprawa jest omawiana i podnoszona ustawicznie przez całą

prasę polską w Ameryce, bez względu na jej odcienie społeczne czy polityczne.

„Dziennik Związkowy” wydawany przez Związek Narodowy Polski w Stanach Zjednoczonych, omawiając tę bolesną kwestję, dopatruje się, i słusznie, jej głównej przyczyny w stosunku, jaki panuje wśród młodzieży do polskiego języka.

— Młodzież tujejsza — pisze jeden z czytelników tego pisma, — żyje w atmosferze anglicyzacji od dziecka. Emigracja nasza składa się w 75 proc.

z ludności wiejskiej, która polskiego języka dobrze nie zna, a zatem dziecko w domu już uczy się nie tego czystego i pięknego języka Słowackiego czy Żeromskiego, ale gwary wiejskiej z dodatkiem angielskiego „slangu”.

Na ulicy, w sklepie, w szkole niestety nawet i w kościele, w fabryce czy w biurze używa języka angielskiego wyłącznie. Nic też dziwnego, że zaczyna

myśleć po angielsku, a chcąc mówić po polsku — myśli angielskie tłumaczy na język polski, co powoduje i trudność i niejednokrotnie nonsensy językowe. Z czasem więc, idąc po linii najmniejszego oporu, —

przestaje zupełnie mówić po polsku.

Chłopak polski po ukończeniu wyższej szkoły uniwersyteckiej woli mówić po angielsku, — gdyż wie, że angielskim językiem władza poprawnie, a język polski

„kaleczy”. Z tych kilku słów szczerzego Polaka z za oceanu już ocenić można to wielkie niebezpieczeństwo, zagrażające polskości na ziemi amerykańskiej. Wyżycie się ojczystego języka, tego rdzenia i duszy poczucia narodowego, jest już w znacznej mierze wynarodowieniem. Nic więc dziwnego, że wszyscy Polacy amerykańscy, czując jakakolwiek łączność z matczyną, szukają ratunku przeciw tej klęsce.

Nowy wynalazek radjowy.

Dr. Farnsworth w San Francisco wynalazł aparat, który w połączeniu ze zwykłym odbiornikiem może reprodukcować zarówno film niemy, jak i dźwiękowy. (ip)

Tragedja młodego turysty. POWOLNE KONANIE NA LODACH ALPEJSKICH.

Donoszą z Insbrucka: Ekspedycja ratunkowa, wysłana na poszukiwania zaginionego od kilku dni studenta politechniki z Insbrucka, Lutza, znalazła zwłoki

w Zillertalskich Alpach. Okazało się, że student, spadając, doznał

złamania nogi. Ciało jego było tak silnie przymarzniete do śniegu, że musia-

no je oskardami odbijać. Przy zmarłym znaleziono notes, w którym zmarły skreślił

przebieg całej tragedji.

Przy wejściu na szczyt „Grosser Löffler” złamał nogę. Było to w niedziele o godz. 5-ej po południu. Nie odczuwał jednak zbyt silnych bólów i czuł się wcale dobrze. Nie mając na dziei nadejścia pomocy,

a przeczuwając śmierć

przez zmarznięcie, nie szczęśliwy chłopiec napisał testament, mianując brata spadkobiercą całego swojego majątku. Prosił też rodziców o przebaczenie, że

wbrew ich radom

wybrał się w tę niebezpieczną drogę.

Jak przypuszczają turyści, Lutz musiał zmylić drogę i chciał zawrócić. W powrotnej drodze upadł na lodowcu, łamiąc nogę. Mimo ciężkich obrażeń, włókł się jeszcze 90 100 m. dalej.

Najtragiczniejszą w tym wypadku jest ta okoliczność, że nieszczęśliwy młody turysta znajdował się o pół godziny drogi

od schroniska,

gdzie mógł znaleźć przytułek i pomoc.

—X—

Staruszka

w gumowej beczcze. Osobliwe uczczenie rocznicy urodzin.

Pani Susan Grove z Baltimore, dla uczczenia swej 70-letniej rocznicy urodzin postanowiła przejechać się w gumowej beczcze przez spienione nurty wodospadu Niagary. Pani Grove, nie bacząc na swój poważny wiek, wykazuje naogół nadzwyczajną młodzieńczość temperamentu, albowiem przed zaprojektowaniem swej podróży w beczcze odznaczyła się chlubnie

na tanecznych konkursach

w mieście Hagerstown, gdzie zamieszkuje. Sympatyczna ta staruszka zwróciła się do Izby handlowej w Niagara Falls o sfinansowanie

karkołomnego przedsięwzięcia, z czego widać, że matrona owa marzy o przejażdżce w gumowej beczcze nie tylko ze względu na nadmiar temperamentu składającego ją do tego „wyczynu” sportowego, ale że i wszechwładny w Ameryce business nie jest również obojętny jej romantycznemu 70-letniemu serduszkowi.

—X—

J. BRUNO - RUBY.

KATASTROFA.

Spojrżeli wzajem na siebie z jednakowym i nagłym uczuciem lęku i niepokoju. Lekkie a zarazem gęste mgły, w które okręt zagłębiał się coraz bardziej, przenikliwy dźwięk syreny, gdy wjeżdżały w tę szarą masę, przesłaniającą horyzonty — wszystko to budziło w nich nieznane dotąd wrażenia. Odgłos syreny wydawał się wołaniem, które nigdy nie zostanie wysłuchane, a głucha cisza na okolicy, wywołana ogólną trwogą, budziła myśl o zbliżającym się niebezpieczeństwie, o czyjejsz słowrogiej choć niewidzialnej obecności za dławiającą chmurą mgieł.

— Wyobraź sobie — rzekła nagle Helena, — że śnim ta noc o zatonięciu naszego okrętu... A trzeba ci wiedzieć, że sny moje sprawdzają się zawsze!

Roześmiał się i wsunął rękę pod ramię młodej kobiety.

— Chodźmy stąd — rzekł — Podziwiam twój bogaty wyobraźnię, lecz nie w tej chwili.

Nachylił się do ucha Heleny: — Chodźmy do mojej kajuty!

Szeptnęła z trwogą i czułością,

— Oszałałeś! — Bynajmniej. Wiesz dobrze, jak bardzo jestem ostrożny! Ale naprawdę, moje kochanie, mam dość tej mgły...

Szeptnął jej jeszcze kilka słów po cichu i pociągnął ją za sobą.

Chcąc dostać się na schody musieli minąć palarnię. Jakkolwiek była dopiero godzina piąta, zapalano wszystkie światła z powodu panujących ciemności. Przez okno spostrzegł Pawła Magnana, męża Heleny, grającego w bridża. Miał zlekka rozwichrzone włosy i twarz zarumienioną, ponieważ zawsze grywał bardzo ryzykownie. — Co za idjota! — pomyślał Jack, lecz nie ośmielił się tego wypowiedzieć, bowiem Helena nie lubiła z nim mówić o Pawle. Jack dotąd nie wiedział dokąd idzie, co Helena właściwie myśli o swoim mężu i jakie uczucia żywi dla niego.

Paul Magnan i Jack Goudal byli współnikami. Gdy Helena wreszcie — po długim wzdraganiu się — została kochanką Jacka, powiedziała mu:

— Nic gorszego stać mi się nie mogło! Jest to ohydne dla mnie, że widywać się musicie codziennie.

Pomimo to, nigdy dociec nie mógł, czy bunt uczuć Heleny wynikał z głębokiej antypatii

do męża, czy też z wyrzutów sumienia lub trwogi. On sam, Jack, sceptyk, związany z Magnanem wyłącznie interesami, nie czuł żadnych skrupułów z powodu swojej sytuacji. Magnan nie był inteligentny i nie posiadał uczuć koleżeńskich; po prostu korzystał z jego pieniędzy dla wspólnej sprawy. Jack uważał za rzecz zupełnie naturalną, że osoba tak czarująca, jak Helena, wynagradzała sobie w jego obietnicach przykrość nałożenia do podobnego skrzydła za jakie uważał Magnana.

I tym razem także, myśl o mężu musiała być przykrym dla Heleny, gdyż mijając palarnię, przyspieszyła kroku. Jednakże, gdy doszli do kajuty Jacka, po trzech pocałunkach zamienionych w drodze, zapomnieli o mgłę, mężu Heleny i wszelkiej analizie uczuć.

Jack po wejściu do kajuty zamknął drzwi, a przyciągając Helenę do siebie, wyrzekł namiętnie:

— Mój Boże! Heleno, gdybyś wiedziała, czem jesteś dla mnie!

Pięściła twarz jego z miną dziecka, żadnego piśszczot, a wyraz ten dodawał jej niezwykłego uroku.

— Jesteś dla mnie wszystkim pięknym mego życia — do końcażyl z liryzmem niezwykłym u niego.

Podala mu usta,

W tej właśnie chwili silne uderzenie wstrząsnęło statkiem i odrzuciło ich na sofę.

Podnieśli się, spoważnieni raptownie.

— Stało się, — rzekła Helena, — zderzyliśmy się z drugim okrętem.

Istotnie, zupełnie blisko, zaryzczała druga syrena. Jack i Helena uścislili się nerwowo. Wszystko wydało się bez zmian. Ruch maszyn trwał nadal, prawidłowo.

— To my najechaliśmy na tamten statek, — rzekł Jack. — Ale trzeba zobaczyć, —

Chciał pociągnąć za sobą Helenę, lecz oparła mu się.

— Nie, rzekła, — to nasz okręt został uszkodzony i zatoniemy. Sny moje nie zawiodą: pocałuj mnie, Jacku; Będzie to nasz ostatni pocałunek.

— Ostatni nasz pocałunek? — rzekł. — Jeszcze żyjemy i nie rozstanie się z tobą!

— To ja nie rozstanę się z tobą, Jacku. Nie mogę zostawić Pawła samego w takiej chwili!

Spojrzał na nią zdumiony... Paweł!... O Pawle myślała w tym momencie!

— Posłuchaj, rzekł, — przyciągając ją do siebie — myślisz ci się mać... —

Wyrwała mu się ze łzami w oczach i uciekła od niego. Chciał pobiec za nią, lecz przeszkodził mu ktoś, wchodzący

z kajuty w pobliżu. I zniknęła mu z oczu.

Pospieszyl na pokład, w tej chwili natłoczony po brzegi. Zwrócił się z zapytaniem do jednego z oficerów. Objasniono go, że istotnie zderono się z węglowcem, który oddalił się w mgłę. Uszkodzenie nie było poważne, lecz już spuszczano łodzie ratunkowe na wszelki wypadek.

Jack pojął, że wszystko było stracone. Już sprowadzano na łodzie kobiety i dzieci. Zaczął szukać Heleny, jak szalony. Pchnięty przez tłoczących się w panice pasażerów wpadł do morza, zanim zorientować się mógł, co się z nim dzieje. Ktoś rzucił mu pas ratunkowy. Chcąc go uchwycić, spojrzał w górę. I wówczas ujrzał Helenę. Stała tuż nad nim, przytulona do męża, który chciał ją zmusić do zejścia na łódź.

Jack usłyszał jej głos.

— Nie Pawle. Skoro mężczyznom zejść nie wolno, zostanę z tobą.

Woda sięgała już drugiego pomostu. Okręt zatapiał się w falach z niebywałą, zaskakującą szybkością. Paweł nie umiał pływać, Jack wiedział, że i Helena pływać nie umie.

Nie było więc dla nich żadnego ratunku. Wtem Helena spostrzegła Jacka. Ruchem wskazała jej na swój pas ratunkowy,

zawołał na nią, by rzuciła się do morza, mówił, że ją uratuje.

Przy ogólnym rozgwarze, szumie wiatru i batwanów morskich, nie usłyszała go zapewne, w każdym razie nie okazała tego. Przyglądała mu się długo z twarzą zmienioną wzruszeniem, a potem, odwróciwszy się, ukryła twarz na ramieniu męża, który obejmował ją obu rękami tak, jak gdyby prócz niego nigdy nikogo nie miała na świecie, tak jak gdyby był dla niej jedynym źródłem miłości i zaufania.

Okręt kadłubem swym przechylał się naprzód. Prerażliwy krzyk trwogi podniósł się i popłynął po powierzchni fal. Jack został odrzucony, uniesiony przez fale. Gdy otworzył napowrót oczy, okrętu już nie było. Widział tylko mgłę, powierzchnię wód, kilku rozbitków, którzy za chwilę pograżać się mieli także, lecz nie było już Heleny... I nigdy już nie będzie Heleny dla Jacka. ...Z pewnością jego tylko kochała do ostatniej chwili życia, powie działa mu to jej spojrzenie, a jednak, pomimo wszystko, Paweł był jej na tyle bliski, że życiem swem okupiła chęć oszczędzenia mu przykrości i cierpienia, pragnąc by do ostatka zachował wiarę w nią.

Tłum. L. M.

—X—

Ulubienica opiekunki zwierząt. Uczta wróbla na dłoni.

Złodziej o czterech rękach.

W Budapeszcie udało się dokonać odkrycia tajemniczej afery kryminalnej. Władza zna nazwisko zbrojcy, wie gdzie on się znajduje, lecz nie może go uwiezić. Sprawcy nie może się nic stać, chyba, że dostanie

parę klapsów.

Gdy go przyniesiono na policję wyszczerzył zęby do urzędnika. Poza to skakał i bawił się wesoło, jakby był u siebie w domu. A wreszcie poddał dokładnym oględzinom kalendarz i akta znajdujące się na stole komisarsza. W obawie, że starannie utrzymane akta zostaną poplamione, kazał urzędnik policyjny nałożyć oskarżonemu kajdany.

Dopiero teraz można było ustalić faktyczny stan rzeczy i spisać protokół. Cały Budapeszt śmiał się z historii, którą w aktach uwieczniono. „Maki” stał się ośrodkiem ogólnego zainteresowania.

„Maki” jest to małpa, będąca własnością

pewnej starszej damy i prowadząca u niej jedwabne życie. Jej właścicielka p. Helena Turhane dbała pieczołowicie o ulubione zwierzątko.

P. Helena, która zazwyczaj tak czuła otaczała „Maki” opieką, okazywała przed kilku dniami widoczną zmianę.

Była niezwykle zdenerwowana i prawie zupełnie nie troszczyła się o swoich ulubieńców. Przyczyn tego nie mogła oczywiście małpka odgadnąć. Oto p. Turhane otrzymała wezwanie z policji. To było dla niej czemś

niezwykłym i straszliwym. Cóż dopiero działo się w jej duszy, gdy na policji jej oznajmiono, że stoi ona pod zarzutem dokonania kradzieży cennej złotej papierośnicy.

Podejrzanie to wypowiedziała jej sąsiadka, wdowa po dyrektorze banku. Obie sąsiadki często się odwiedzały, a więc p. Turhane miała właśnie sposobność przywłaszczenia sobie cennego przedmiotu. Ta okoliczność nie wystarczałaby jednak. Wdowa jednak miała w ręku dowód napozór oczywisty. Prócz papierośnicy zgineło kilka innych przedmiotów, a wśród nich

parę rękawiczek.

Te rękawiczki znalazła dozorczyńca w skrzynce na śmiecie, należącej do p. Turhane. Naprawdę zapewniała oskarżona, że nie wie w jaki sposób rękawiczki dostały się do jej mieszkanie, a później do skrzynki na śmiecie. Nagle uderzyła się w czoło:

Ach, z pewnością uczyniła to „Maki”!

Tak też rzeczywiście było. W mieszkaniu przeprowadzono rewizję, podczas której nie odkryto jednak kradzieży. Wówczas zastawiono na małpkę pułapkę. P. Turhane w obecności zwierzątka po-

zostawiła na stole błyszczący przedmiot. Następnie oddaliła się i przez napół przykryte drzwi obserwowała

zachowanie się małpy.

Zaledwie odeszła, gdy „Maki” chwyciła przedmiot, skoczyła ku oknu i położyła go na wystającym gzymsie kamienicy.

Tam też znaleziono złotą papierośnicę i wiele innych przedmiotów, które w ostatnich czasach zniknęły z mieszkań obu kobiet.

Przez cały dzień „Maki” była smutna z powodu pozbawienia jej tylu skarbów.

MYLNE POZORY.

Rehabilitacja temperamentu blondynek.

Ciekawy wynik literackiej ankiety.

Utarło się powszechnie przekonanie, że kolor włosów stanowi o temperamencie człowieka. Ognisty brunet czy ognista brunetka uważani byli za namiętnych, pełnych temperamentu i sił życiowych. A blondyni, jakoteż blondynki uważane były za

uosobienie łagodności i umiarkowanego charakteru.

I oto obecnie pada w grę cała ta teoria, stworzona przed tylu laty. Nastąpiła pod tym względem rewolucja; najwybitniejsi znawcy kobiet stwierdzili niemal jednoznacznie, że

blondynka

posiada więcej temperamentu i uczucia, niż brunetka.

Revolucja pojęć istotnie bardzo wielka. A wzięła swój początek w poważnej

literackiej ankiecie, zorganizowanej przez jedno z pism zagranicznych. Pismo to, zwróciło się w pierwszym rzędzie do literatów po odpowiedź na pytanie: „Blondynka czy brunetka?”

Po literatach zabrali głos wybitni teatrologowie i nagle została całkowicie obalona teoria, mająca dotąd tak, zdawałoby się, trwałe podstawy.

Pierwszy odpowiedział doskonale znawca kobiet Maurice Decobra. Celuje w tem i przyznać trzeba, że w jego powieściach i nowelkach nic nie jest tak jaskrawo wypukłone i tak należycie oświetlone, jak kobieta. I Maurice Decobra mówi:

Całe życie uważałem też, że brunetki są 100-procentowymi kobietami. Ze posiadają ognisty temperament, że w ekstazie mogą przeżyć gardło, że kochają dziko i szaleńczo, że oblewają witrjolejem swoje rękawiczki,

że są drapieżne,

jak dzikie kotki. Lecz, gdy poznałem blondynkę, zmieniłem zdanie. Wulkan, który ciągle ziele lawą, jest niemniej niebezpieczny, niż wulkan, który

niespodziewanie wybuchła.

Blondynka jest cicha, łagodna. Ale gdy się w niej rozbudzi uczucie — jedna stania za dziesięć brunetek. Brunetka spala się bardzo szybko. Tem-

perament blondynki, raz rozbudzony, nie gaśnie bardzo długo, wzniciając zastygający już płomień w sercu mężczyzny i nie pozwalając mu ugasnąć. Przedkładał więc stanowczo blondynki nad brunetki.

John Galsworthy jest pierwszą duszą kobiety. I na pytanie ankietowe odpowiada:

— Autorzy teorii, że brunetki posiadają więcej temperamentu, niż blondynki, popełnili zasadniczy błąd. Exempulum: stwierdzono wielokrotnie, że zimna z pozorów

Angielka umie bardziej szalenie kochać, aniżeli ruchliwa Francuzka. A wszak cechą Angielek jest jasny kolor włosów, podczas gdy Francuzki mają włosy ciemne.

Temperament brunetki — to spalanie się w ciągłym ogniu. Miłość blondynki — to żar, który, gdy wybucha, wywołuje katastrofę wyciekającego na pięć.

Selma Lagerlöf jest poetką północy. Pochodzi z kraju jasnowłosych, niebiesko oczkich skandynawów. I na pytanie „blondynka czy brunetka” mówi:

— Pytanie bardzo interesujące, zdolne zaciekawić literata. Nie zastanawiałam się nigdy nad podobną sprawą, zdaje mi się jednak, że teoria, jakoby brunetka posiadała wię-

znana jest historia życia pewnego urzędnika paryskiego, który codziennie w ogrodzie luksemburskim karmił chlebem wróble.

Otóż ten naśladowca św. Franciszka z Asyżu potrafił przez wytrwałość, cierpliwość i wielką miłość doprowadzić do

tego, że wróble, te ptaszki, „naj bliżej żyjące człowieka i może właśnie dlatego najbardziej mu niedowierzające, nietylko go znały i poznawały nawet na najruchliwszych ulicach Paryża ale były

posłuszne jego głosowi

i przychodziły na dźwięk nazw

które on im padał.

Wystarczyło mu powiedzieć: — Rycerzyku! Frycek maie obraża! — aby wróbel, któremu on nadał miano „Rycerzka”, rzucił się z rozczepionymi skrzydełkami na „Frycka” i wyboksował go porządnie swoim dzióbkiem.

Otóż ten paryski miłośnik wróbla miał świadomych, albo i mimowolnych naśladowców w wielu miastach, a jednym z najślawniejszych jest „przyjaciel ptaków”, który codziennie karmi skrzydlate rzesze w Prado, wielkim publicznym parku w Madrycie.

Jego karmieniu wróbla i rozmowom jego z nim przypatruje się i przysłuchuje codziennie tłum ludzi.

a madryckie towarzystwo ochrony zwierząt mianowało go swoim „inspektorem honorowym”.

Otóż w tych dniach zdarzyło się, że kiedy na dłoni p. inspektora siedział wróbel i dziobał spokojnie okruszynki, jakiś smarkacz rozpuszczony rzucił kamieniem i zranił małeństwo. Oburzony przyjaciel ptaków wytargał swawolnika za uszy.

Małec zaczął wrzeszczeć, jak paw, a publiczność, zamiast go skarcić, rzuciła się na przyjaciel ptaków i o mało go nie złinczowała. tak, że policja musiała go wziąć w swoją obronę.

cej temperamentu, aniżeli blondynka, jest nieco

pochopnie zbudowana.

Wybitny teatrolog Max Reinhardt daje konkretną odpowiedź:

— Przypuszczam, że nikt bardziej nie jest predystynowany do odpowiedzi na to pytanie aniżeli dyrektor teatru, którego zawód daje najlepszą okazję poznania temperamentu kobiety

w różnych rolach.

I przyznam się, że bardzo wiele razy odstąpiłem od zasady, powierzając rolę „demonicznych” kobiet blondynkom. Oczywiście, musiałem się liczyć z przyzwyczajeniami publiczności, której oko nie zniosłoby widoku

kobiety — djablicy, w loczkach cherubina. Kazałem aktorce nakładać perukę. Ale ja wiedziałem, że pod peruką był naturalny kolor jasny i wiedziałem, jak ta kobieta umiała wyładować z siebie swój temperament.

Nie będę przyznawał pierwszeństwa ani jednemu ani drugiemu typowi,

byłoby to nielogicznością,

podobnie jak nielogicznością było mniemać, że blondynka ma w żyłach miast krwi — mleko. Ale twierdzą, że temperament blondynki nie ustępuje absolutnie temperamentowi brunetki. Różnica zachodzi tylko w zewnętrznych pozorach.

Ucho nie jest jedynym narzędziem słuchowym.

Niedługo głuchota przestanie istnieć.

Młoda badaczka wiedeńska pracująca na polu biologii, pani dr. Augusta Jellinek, wykonała ostatnimi czasy szereg doświadczeń, które mogą sprowdzić zupełny przewrót w dotychczasowej akustyce i terapii ucha.

Jak wiele innych zjawisk, istota słyszenia nie jest jeszcze wcale zbadana nie wiadomo bowiem dotychczas, jak fale głosu

we zamieniają się we wrażenia słuchowe, odbierane przez organy słuchowe istot żyjących i przekazywane ich mózgowi.

Wielki fizyk niemiecki Helmholtz objaśnia proces słyszenia w sposób następujący: fale głosu dostają się przez ucho zewnętrzne

do bębienka,

który wprawiony w ruch, przesyła je do szeregu bardzo skomplikowanych drobnych narządów w uchu wewnętrznym, znanych pod nazwą młoteczka, kołwadełki i ślimacznicy, a to za pośrednictwem cieczy, zawartej również w uchu wewnętrznym. W ślimacznicy znajdują się włókna długie, które, według Helmholtza odtwarzają tony niskie oraz włókna krótkie, odtwarzające tony wysokie.

Mimo to teoria pozostawiała pewne niewyjaśnione luki, wskutek czego starano się ją za pomocą innych wyjaśnień słyszenia. Ewald np. wynalazł teorię „obrazków głosowych”. Oplerając się na fakcie, że na rozpiętej w wodzie pionowo błonie powstają pod wpływem fal głosowych różne figury, zmieniające się odpowiednio do wysokości tonu, Ewald twierdził, że właśnie na błonie bębienkowej powstają takie figury, które my odczuwamy jako głos.

Najnowszą teorią akustyczną wszakże jest teoria włoskiego profesora Tuliego który przypisuje procesowi słyszenia charakter hydronamiczny i uważa, że wszystkie organa ucha we-

wewnętrznego spełniają każdy jakąś odrębną, z pewną grupą tonów jedynie związaną funkcję. Pani Jellinek, która jest zwolenniczką Tuliego wykazała doświadczeniowo, że gołębie, którym

wyjęto wszystkie organa

wchodzące w skład ucha wewnętrznego, mimo to reagowały na tony. To samo udowodnił dr. Frisch na rybach, które przecież nie posiadają najważniejszych organów słuchowych. Ba dane przez tego profesora ryby nietylko reagowały na głos, ale nawet odróżniały poszczególne tony. Także badanie dr. Froeschla wykazało, że ludzie ucho działy za zupełnie głuchych, — „słyszą” jednak pewne tony, o ile fale głosowe uderzają bezpośrednio w ich głowę. Znane jest np. zjawisko, że niektórzy głuchoniemi słyszą głos dochodzący przez słuchawki radiowe.

Wszystkie te zjawiska świadczą conajmniej o tem, że ucho nie jest jedynym naszym narzędziem słuchowym, że przeciwnie, posiadamy w ciele naszym jakiś ośrodek, który niejako bezpośrednio, obywając się bez ucha, chwytają fale głosowe i przekształca je na wrażenia słuchowe. Z chwilą, gdy będzie można określić ściśle, gdzie ten ośrodek się znajduje, jaka jest jego konstrukcja i jego sposób działania, wrażenia słuchowe staną się dostępne na wet dla głuchych czyli że praktycznie wiązawszy, głuchota przestanie istnieć.

Jack — tępicieł szcurów.

Psi bohater wojenny.

Dzienniki angielskie poświęcają obszerne nekrologi jednemu z bohaterów wojennych, członkowi „Klubu ogonomachów”, który skończył życie w miejscowości Putney, w siedmiu tygodniach, w wieku lat 22, pomimo ran i przeżyć wojennych.

Istotnie wiek to bardzo sędziwy, gdyż bohaterem tym był pies Jack, który podczas wojny oddał wielkie

usługi wojskom angielskim. Zadaniem Jacka na wojnie było tępicie szcurów. W okopach, w atakach i odwrotach towarzyszył stale swemu oddziałowi i gdy tylko dostał się do okopów, zaczynał swoje dzieło. W godzinę po zajęciu stanowiska żołnierze spokojnie mogli się położyć na odpocznik. Rząd zagryzionych drapieżników wskazywał, że pies stracił czasu.

A Jack usiadłszy z podniesionymi uszami bacznie obserwował, czy jaka szpiczasta mordka nie wysunie się z dziury i nie zechce przerwać zasłużonego

snu jego panom.

Podczas odwrotu z Mons psi bohater uległ zatruciu gazami. Przesłano go samolotem do Anglii, gdzie była jego właścicielka i wychowawczyni która przyjechała go na „emeryturę”.

Pomimo podszego wieku Jack do końca życia wesoły, chętny do przyjaźni i ciałem honorami i przysmakami.

Na 21-sze swoje urodziny, jakby ludzka osoba, otrzymał stosownie do zwyczajów angielskiego, tort z 21 świecami i zdjęty został na filmie kinematograficznym.

—X—

Pojedynek krowy z lwem.

Listonosz bohaterem dnia.

Tegoroczne lato w Anglii obfituje w przygody z egzotycznymi zwierzętami dzikimi, które zbiegły z niewoli.

Coprządza, to tego rodzaju przygody są obecnie częste i w innych krajach. Ale przygoda z lwem w Dorsetshire nie ma sobie chyba równej.

Mianowicie niedawno jechało tam drogą pełną auto ciężarowe. Po drodze zaczęło się przewracać i przewróciło się a ponieważ na aucie wieszono klatkę lwia, która spadła i otworzyła się, więc nic dziwnego, że lew skorzystał ze swobody

i uciekł.

Nie miał złych zamiarów, nie ryczał, nikogo nie napadł. Zdaleka zobaczył krowę pasącą się z cielęciami, a widocznie wnioskując, że to oznacza bliskość ludzi, którzy mu mogą dać jeść, zbliżył się do przyjazną mianą i zaczął się układać do spaceru

w pobliżu cielęcia. Krowa, nie rozumiejąc jego pokojowych zamiarów, a czując w nim wroga, wpadła w szal ma cierzyński, zaczęła ryczeć jak lew i z całej siły ugodziła króla puszczki rogami w bok.

Lew jęknął, śmiertelnie ranił, ale uderzenie jego łapy miało jeszcze tyle siły, że zabiło go na miejscu krowę.

Na tę scenę nadszedł listonosz włoskowy, który właśnie roznosił listy, a zobaczywszy tego żącego i jęczącego lwa, dobył marnego rewolweru, na jaki go stać było i pót pukał w głowę królewskiego zwierza, aż dopóki lew nie przestał

dawać oznak życia.

Listonosz miał na nazwisko naturalnie Smith, jak połowa Anglików na świecie. Smith stał się bohaterem okolicznych wieści i chodził w chwale jako człowiek, który zabił lwa.

—X—

Popatrzyl...

Pan I. — Niepodoła mi się ten nowy kelner: Wczoraj gdy wychodziłem spojrział na mnie, jak gdybym nie zapłacił.

Pan II. — A ty co na to?

Pan I. — Popatrzyłem na niego, tak jakbym zapłacił.

Hallo, dobrze!

Pathe

a wleć punktualnie o 7 po południu — w cukierni na rogu obiecuje piękna Ine Carol w filmie „Podlotek”.

Echa ze stolicy.

Życie Warszawy w kilku wierszach.

Miejskie zakłady zaopatrywania Warszawy przygotowują na nadchodzący okres zimowy rezerwy masła, sięgającą 50 tys. klg. Masło to jest obecnie gromadzone i przechowywane we własnych i dzierżawionych chłodniach. Omawiana rezerwa pozwoli na rzucenie w odpowiednim momencie potrzebnej ilości masła na rynek warszawski w celu zatamowania nadmiernej ceny tego artykułu.

Elektrownia warszawska kończy budowę nowej podstacji, która przetwarzać będzie prąd wysokiego napięcia o sile 15000 volt, idący z elektrowni na prąd trójfazowy 5000 volt.

We wszystkich nowych gmachach szkół powszechnych w Warszawie urządzone są klasy

nauki gospodarstwa domowego. Dziewczęta uczą się krawiectwa, haftu, prania i gotowania. W tym celu kuchnie szkolne są opatrzone są w ulepszone paleniki, pralnie zaś posiadają mechaniczne suszarki, wyzmaczki poruszane elektrycznością i t. d.

Odbyła się uroczysta premiera prasowa nowego filmu polskiego p. t. „Mocny człowiek”, zrealizowanego według powieści Przybyszewskiego przez reżysera Szaro.

Rolę tytułową odtworzył — Chmara. Film pod względem aktorskim, technicznym i reżyserkim przewyższa wszystko co dotąd w zakresie kinematografii polskiej stworzono. Zwłaszcza końcówka sceny filmu są rewelacją. S. E.

Uj, jak ja tego nie lubię...

Mary Prevost, Harrison Ford i Franklin Paugborn w komedii „Miłość expressem”.

Furjat z siekierą.

Oszalały lokator poranił dwie osoby.

Z Wilna donoszą:

Wczoraj w południe mieźz kancy domu nr. 13 przy ul. Zaciścze zostali zaalarmowani silnym stukaniem oraz brzękiem tłuczonego szkła dochodzącym z jednego z mieszkań I piętra — Po chwili na ulicę z mieszkańca Taboryskiego zaczęły wylatywać przez okno

odłamki szaf, łóżek, krzesel i innych mebli razem z naczyniem stołowym i kuchennym.

Zwabieni tem sąsiedzi udali się na górę, lecz zastali drzwi

zaryglowane. Zawezwano więc 2 policjantów, którzy po wyważeniu drzwi ujrzeli Taboryskiego z wyraźnymi objawami obłędu wśród potłuczonych sprzętów i potłuczonego szkła.

Widząc przybyszów furjat porwał za siekiere nie pozwalając nikomu do siebie się zbliżyć. Wówczas zawezwano straż ogniową, która użyła najbardziej nieszkodliwych w takich wypadkach środka — strumienia zimnej wody. Złany Taboryski nie mogąc się bronić, wyskoczył przez okno i począł u

ciekać. Dwie osoby, które chciały go zatrzymać (Borodow i Krasow) zostały przez niego poranione do tego stopnia, że musiano wezwać pogotowie ratunkowe. Dopiero po dłuższej pogoni zdołano furjata obezwładnić i odprawić do szpitala św. Janki.

Uznanie za pracę dziesięciolecia.

Odnaczenia P. W. K. dla wystawców.

(Ciąg dalszy).

MEDAL BRONZOWY.

- 102. Czesław Ryszard Zmigrodzki, Milanówek.
- 140. „Praca”, Katedra Zasad Ochrony, Lwów.
- 141. Stanisław Możejko, Poznań.
- 142. „Różyczka”, właśc. Wencz A. i Grub Miłkołaj, Warszawa.
- 143. Pfeiffer Józef, Łódź.
- 144. Karpiak Piotr, Lwów.
- 145. Brzeziński Michał, Szamotuły.
- 146. Weich Bronisław, Lwów.
- 147. Rausch Henryk, Toruń.
- 148. Fatalas Wojciech, Poznań.
- 149. Drapiewski, Bydgoszcz.
- 150. Różycki Jakób, Lwów.
- 151. Schmidt Marjan, Poznań.
- 152. Zglecki Waclaw, Warszawa.
- 153. Neuweld Rudolf, Lwów.
- 154. Salles Bernard, Lwów.
- 155. Kurzawa Józef i Syn, Czarnków, n. Notecią.
- 156. Banaś Jan i Synowie, Kraków-Podgórze.
- 157. Burdzyński, Warszawa.
- 158. Pogorzelski Mieczysław, Poznań.
- 159. Zakrzewski Władysław, Poznań.
- 160. Królikowski Władysław, Warszawa.
- 161. Nowicki, Częstochowa.

- 162. Jakubowski Stanisław, Poznań.
- 163. Maczyński Henryk, Lwów.
- 164. Jedrzejczyk Franciszek, Częstochowa.
- 165. Biernacki i Malecki, Poznań.
- 166. Hübscher, Bydgoszcz.
- 167. Janowski Jan, Łódź.
- 168. Pieślak Franciszek, Wilno.
- 169. Gadomski Ignacy, Poznań.
- 170. Wiecek, Lwów.
- 171. Sporny Józef, Bydgoszcz.
- 172. M. Sulikowski, Rzeszów.
- 173. Niedziela Piotr, Poznań.
- 174. Kawczyński Wacław, Łódź.
- 175. Czerwinski Marjan, Warszawa.
- 176. Tyrhan Maksymilian, Poznań.
- 177. Ambroszkiewicz Antoni, Poznań.
- 178. Kerner J., Łódź.
- 179. Hubert Stefan, Poznań.
- 180. Gąsiorowski i Frankowski, Poznań.
- 181. Kasprzykiewicz i Schmackpfeffer, Warszawa.
- 182. M. Jara, Sp. z o. o., Kraków.
- 183. „Bronzomar”, Sp. z o. o., Warszawa.
- 184. Towarzystwo Akcyjne T. W. Schweikert, Łódź.
- 185. Markus Wolf i Synowie, Bielsko.
- 186. Edward Zajacek, Kęty, k. Bielska.
- 187. Spółka Akcyjna Piotrkowskiej Manufaktury, Łódź.
- 188. Samuel Abbe i S-ka, Łódź.
- 189. Jakób Kamiński i S-ka, Łódź.
- 190. Pantyl i Pytowski, Łódź.
- 191. S. Arzt, Bielsko.
- 192. Karol Better, Bielsko.
- 193. Schneck i S-ka, Bielsko.
- 194. Inż. Witold Izdebski i S-ka, Warszawa.

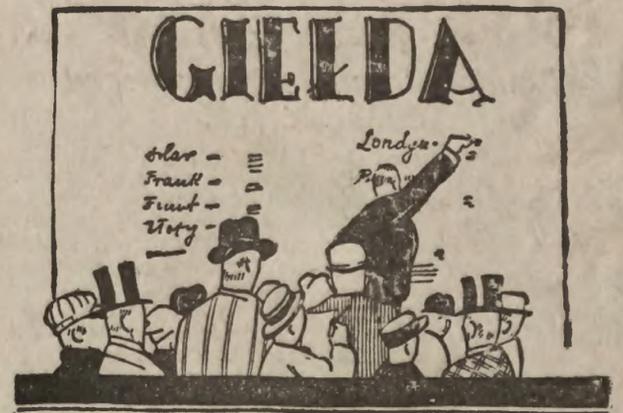
- 195. Geppert Eugeniusz.
- 196. Pia Górka.
- 197. Henryk Jan Rozen.
- 198. Stanisław Żorawski.
- 199. Rajmund Kanelba.
- 200. Marcin Samlicki.
- 201. Jan Bocheński.
- 202. Zygmunt Szpinger.
- 203. Franciszek Rerutkiewicz.
- 204. Zygmunt Radnicki.
- 205. Kazimierz Zieleniewski.
- 206. Adam Hannykiewicz.
- 207. Eljasz Kanarek.
- 208. Jan Zamoyski.
- 209. Aleksander Jedrzejewski.
- 210. Stanisław Podgórski.
- 211. Romuald Witkowski.
- 212. Bronisław Kopczyński.
- 213. Kazimierz Lasocki.
- 214. Teodor Ziomek.
- 215. Erwin Elster.
- 216. Tamara Łepicka.
- 217. Bronisław Kowalewski.
- 218. Michalina Krzyżanowska.
- 219. Emilia Wysocka.
- 220. „Kilim”, Zakopane.
- 221. „Kilim” (Treter Bohdan), Kraków.
- 222. Dobrzyńska i Łoboda.
- 223. Stefan Sieniacki.
- 224. Szymon Syrkul.
- 225. Ilustrowany Tygodnik Sportowy „Stadion” i Ilustrowany Dwutygodnik „Sport Wodny”, Warszawa, Galeria Luxemburga.

D. c. n.

Czasy.

Pasazer: — Tutaj nie dają jałmużny, bo jestem członkiem Wovarzystwa Dobroczyńności.
Zebrak: — Tak może sobie każdy gadać. Pokaż pan legitymację.

NOTOWANIA ZŁOTEGO ZAGRANICZA.

London 43.34, Zurych 58.07 i pół, Berlin 46.87 i pół — 47.27 i pół, wyplaty na Warszawę i Katowice 46.92 i pół — 47.12 i pół, na Poznań 46.95 — 47.15, Praga 377.56 — 379.56, Wiedeń 79.58 i pół — 79.86 i pół.

GIELDY ZAGRANICZNE.

London. Notowania końcowe: Nowy York 4.86.19, Holandia 12.10 1/8, Francja 123.96, Belgia 34.88 1/8, Włochy 92.86, Niemcy 20.39 7/8, Szwajcaria 25.18 7/8, Szwecja 18.20 7/8, Praga 164.15, Wiedeń 34.57, Warszawa 43.34.

Paryż. Notowania końcowe: London 123.96, Nowy York 25.49 1/4, Szwajcaria 492.50.

Gdańsk. Notowania w guldenach gdańskich: 100 złotych 57.64 — 57.78, czek na London 25.00 i pół, telegraficzne wyplaty na Warszawę 57.61 — 57.75.

BAWELNA.

Liverpool, 4. 10. Amerykańska, zamknięcie: styczeń 10.03, luty 10.05, marzec 10.10, kwiecień 10.10, maj 10.16, czerwiec 10.15, lipiec 10.15, sierpień 10.12, wrzesień 10.08, październik 9.96, listopad 9.95, grudzień 10.00, loco 10.28.

Waluty, dewizy i złoto.

LEPSZA TENDENCJA DLA DEWIZ.

Przy zwiększonych obrotach i mocniejszej tendencji dla dewiz europejskich odbyło się zebranie giełdy walutowej. — Znacznym popytem cieszyły się zwłaszcza dewizy na London chętnie zakupywano także i inne gatunki dewiz natomiast na dolary gotówkowe St. Zjednoczonych nie było zupełnie na bywców. Niemal wszystkie transakcje zawierano po kursach zwykłych: dla dewiz na Belgię o 6 gr., na Holandię o 16 gr., na London o 2 i pół gr., na Paryż o ćwierć gr., na Pragę o 3/4 gr., na Szwajcarię o 1 gr., i na Włochy o 1 gr. — Nieznacznie tylko o 1 gr. obniżyły się dewizy na Wiedeń. Kurs dewiz amerykańskich pozostał, jak zwykle niezmienny.

POŻYCZKI PREMJOWE ZWYKOWAŁY. PRYWATNE LISTY ZASTAWNE NIEJEDNOLICIE.

W dziale papierów państwowych największym zainteresowaniem cieszyły się, jak zawsze dotychczas ruchliwe pożyczki premjowe, obie też od samego początku zebrania obiegały po kursach zwykłych. przyczem ostateczny zysk wyniósł dla 4 proc. Poż. Inwestycyjnej 50 gr., dla Dolarówki zaś 25 gr. Inne pożyczki, z wyjątkiem o 50 gr. słabszej 5 proc. Poż. Konwersyjnej utrzymały się przy kursach dotychczasowych, bez zmiany także notowano listy zastawne i obligacje banków państwowych. Obroty prywatnymi papierami procentowymi, były wyższe, niż wczoraj, nie dosięgały jednak jeszcze normalnych rozmiarów. Tendencja w tym dziale kształtowała się nadal niejednolite.

Liverpool, 4. 10. Egipska, zamknięcie: styczeń 15.84, marzec 16.08, maj 16.35, lipiec 16.50, październik 15.59, loco 16.55.

Nowy Jork, 4. 10. Amerykańska, zamknięcie: październik 18.77, listopad 18.76, loco 18.90. Kontrakty południowe: styczeń 18.86 — 18.88, luty 18.98, marzec 19.11, kwiecień 19.20, maj 19.30, czerwiec 19.22, lipiec 19.15, październik 18.71, listopad 18.76, grudzień 18.81 — 18.82.

N. Orleans, 4. 10. Amerykańska, zamknięcie: styczeń 18.74 — 18.75, marzec 18.98, maj 19.13, lipiec 19.00, październik 18.47, grudzień 18.63 — 18.65, loco 18.42.

GIELDA ZBOŻOWA.

Warszawa. Transakcje na giełdzie zbożowo-towarowej za 100 kg. fr. st. Warszawa. — Ceny rynkowe: żyto 23.90 — 24, pszenica 39 — 40, owies jednolity 24 — 25, jęczmień na kaszę 25 — 25.50, — browarny 27 — 29, rzepak 67 — 70, mąka pszenna luksus. 75 — 80 — 4-0 65 — 70, — żytnia pg. typu przepisowego 39 — 40, otręby pszenne szale 21 — 22, — cienie 17 — 18, — żytnie 14.50 — 15.50, kucheniane 45 — 46, — rzepakowe 32 — 33. Obrót mały. Podaż zmniejszona.

jednak z odcieniem nieco słabszym. Zniżkowały o 50 gr. 4 proc. l. z. ziemskie i o 25 gr. 5 proc. m. Warszawy, poprawił się natomiast kurs 8 proc. l. z. m. Warszawy o 25 gr. Pozostałemi 7 proc. l. z. dolarowemi ziemskimi, 8 proc. m. Łodzi i 5 proc. m. Siedlec obracano po kursach niezmiennych. Obligacjami miejskimi nie interesowano się wcale.

ZMIENNA TENDENCJA DLA AKCYJ.

Mimo znacznie liczniejszych i bardziej ożywionych obrotów na zebraniu giełdowym, dotychczasowa tendencja dla akcji nie uległa prawie żadnej zmianie. Jedne akcje, jak naftowe i niektóre metalurgiczne były bardzo poszukiwane i nabywane skwapliwie w dużych ilościach, inne natomiast straciły, dawne zaufanie nabywców i oddawane były ze stratą, tak że kursy kształtowały się znów niejednolicie. W grupie bankowej obniżyły się o 1 zł. 50 gr. Bank Polski po dawnym zaś kursie notowano Bank Zachodni. Z papierów cementowych obracano po niezmiennym kursie Firleyem. Akcje Warsz. Tow. Kop. Węgla ceniono niżej o 1 zł. 50 gr. Akcje naftowe Nobla zakupywano chętnie po kursie wyższym o 75 gr. Z akcji metalurgicznych zwykowały o 1 zł. Zieleniewski i 50 gr. Modrzejów. Utrzymały się przy dotychczasowych kursach Lilpopy, Norblin i Ostrowiec, niżej zaś ceniono w porównaniu z dawnymi kursami Rudzkiego o 2 zł. i Starachowice o 25 gr. Z akcji papierniczych zniżkowały o 65 gr. Kluczeńska Fabryka Papieru. Pozostałemi akcjami nie obracano zupełnie.

CZYTAJCIE „ECHO ZAGŁĘBIA”.

Posada jest, czekamy!...

Kandydat na dyrektora stracił 3000 złotych.

Ze Lwowa donoszą:
 Onegdaj policja lwowska zajmowała się sprawą niezwykle rafinowanego oszustwa, które zaczęło się na bruku warszawskim, a zakończyło się we Lwowie. Oszustwo to zrobione typowo po warszawsku, jest do pewnego stopnia odzwierciedleniem stosunków warszawskich.
 Bezrobotny bankowiec, p. Zygmunt Wesołowski (Miła nr. 7) zawarł w cukierki Lours'a znajomość z dwoma miłośnikami czarnej kawy.
 — Co, poszukujesz pan zafecia? — zawołali — mamy dla pana coś, co się przyda.
 — Mianowicie?
 — Posadę wicedyrektora banku we Lwowie. Ale to będzie kosztowało trzy tysiące.
 — Ha, jak trzeba, to znaję — rzekł pan Wesołowski.
 I wręczył pośrednikom 500 złotych a conto.
 Po paru dniach dodał jeszcze tysiąc, a po tygodniu otrzymał ze Lwowa depeszę tej treści:
 „Posada jest, czekamy

Lwów, kawiarnia Wiedeńska, przywieźć resztę pieniędzy”.
 Uszczęśliwiony urzędnik pożyty niezbedną sumę i wyjechał. W kawiarni Wiedeńskiej we Lwowie, gdzie nastąpiło spotkanie, wpłacił pozostałą sumę, wzamian za co otrzymał list od pośredników do p. Bergmana, dyrektora banku.
 W chwilę potem dowiedział się ze zgrozą, iż we wspomnianej instytucji dyr. Bergman nie jest znany.
 Oszustwo było jawne. P. Wesołowskiemu nie pozostało nic innego, jak zameldować policji i wracać.
 Policja lwowska, po wysłuchaniu doniesienia p. Wesołowskiego, odniosła się telefonicznie do policji warszawskiej i jak się dowiadujemy, wywiadowcy warszawskiego urzędu śledczego, kierując się podanym im opisem urządził zasadzkę w cukierki Lours'a. Oszustwo ujęto wczoraj rano. Są to: Józef we Jozek Kohn (zamieszkały w Warce) i Władysław Kunikiewicz (niemeldowany). Ułożono im w areszcie celny.

Między niebem, a ziemią!

Taki tytuł nosi najnowszy amerykański film lotniczy, w którym główne role odtwarzają Sue Carol, David Rollins i Arthur Lake.

Kelnerka zabita kulą ogniomistrza.

Zagadkowy wypadek na ulicy.

Z Wilna donoszą:
 Wczoraj wieczorem na ulicy Sawicz popełniono zabójstwo na osobie 30-letniej Heleny Sadowskiej, pracowniczki mieszczącej się w domu nr. 2 restauracji Klimaszewskiej. Sprawcą zabójstwa jest ogniomistrz 3 dywizjonu artylerii przeciwlotniczej Parnasiewicz. W jakich okolicznościach wypadek ten miał miejsce trudno określić, ponieważ świadkowie obecni przy tem różnie go oświetlają. Jedni twierdzą, że Parnasiewicz stojąc w bramie domu nr. 2 gdzie wypadek miał miejsce chciał zastrzelić inną kobietę, lecz kula trafiła w sto-

jącą w pobliżu Sadowską, są również tacy, którzy twierdzą, że Parnasiewicz tuż przed strzałem spierał się o coś ze zmarłą. Natomiast zaś zabójca utrzymuje, że zabójstwo spowodowane zostało z nieostrożnym obchodzeniem się z bronią.
 W chwili strzału ulicą Sawicz przechodzili funkcjonariusze policji, którzy aresztowali Parnasiewicza i skierowali go do wydziału śledczego.
 Do Sadowskiej wezwano w tymczasem lekarza, który stwierdził jedynie zgon z powodu postrzału w okolicę serca.

Wesele pod gradem kul.

Krwawy spór o tancerkę.

Z Ktelc donoszą:
 Sąd okręgowy w Kielcach rozpatrywał sprawę Antoniego Umińskiego, zamieszkałego we wsi Dziewięciodoly, pow. miechowski, oskarżonego o usiłowanie zabójstwa Franciszka Nowaka, mieszkańca wsi Lecho wice, gm. Pałecznicza, pow. miechowski.
 Dnia 25 kwietnia r. b. we wsi Lechowice u gospodarza Władysława Koniny odbywało się wesele.
 Nic nie zakłócało weselnej nastroju. Goście bawili się ochoczo.
 Nagle do mieszkania wszedł nieproszony gość w osobie Antoniego Umińskiego, który bez żadnego pytania o pozwolenie począł tańczyć.
 Początkowo nie zwracano na niego żadnej uwagi. Umiński bawił się narówni z zaproszonymi gośćmi.
 Po upływie pewnego czasu, zachęcony widąc niezwykłą gościnnością gospodarzy, wszczął z jednym z uczestników zabawy awanturę o tancerkę.
 Pełniący na weselu funkcję jednego z gospodarzy Franciszek Nowak zwrócił się do awanturnika prosząc go, aby się uspokoił i zabawę opuścił.
 Kiedy jednakże słowa nie odnosiły żadnego skutku, a U-

miński w dalszym ciągu się awanturował. Nowak wraz z jednym z weselników wzięli go za kark i wyprowadzili z domu.
 W tej chwili Umiński wyrwałszy się im z rąk, z błyskawiczną szybkością wyciągnął z kieszeni rewolwer i usunawszy się kilka kroków wstecz w kierunku Nowaka dał 3 strzały.
 Jedną z kul zdarła z głowy Nowaka kapelusza drugą, trafiła go w lewe ucho, raniąc go lekko.
 Na krzyk rannego wybiegło z mieszkania kilku mężczyzn.
 Umiński tymczasem, rzuciwszy pod adresem Nowaka kilka sobczych epitetów, strzelił jeszcze dwukrotnie, poczem nieścisną przez nikogo zbiegł.
 Powiadomiona o wszystkim policja rozpoczęła natychmiastowe śledztwo.
 Umińskiego aresztowano i przekazano do dyspozycji prokuratora.
 Sąd okręgowy, rozpatrując tę sprawę i biorąc pod uwagę okoliczności łagodzące, jak to, że Umiński działał pod wpływem silnego zdenerwowania i wzruszenia psychicznego, wywołanego przez zniewagę, skazał go tylko na 1 rok więzienia, zaliczając mu na poczet kary 4 i pół miesiąca aresztu śledczego.

Szalony galop z trupem.

Straszna śmierć 19-letniego wyrostka.

Ze Stanisławowa donoszą:
 W Zaszynowie (pow. Trembowła) zdarzył się wypadek strasznej śmierci 19-letniego Franciszka Gelandzieja, którego spłoszone konie.
 Gelandziej na prośbę sąsiada Franciszka Suheckiego odprowadzał konie do N. Pietrowicza zamieszkałego na końcu wsi. Po drodze chłopak postronki zwisające po bokach koni założył sobie na szyję,

w rękach zaś trzymał lejce. W pewnej chwili konie przestraszyły się auta i spłoszone ruszyły pełnym galopem przed siebie. Chłopcu lejce wymknęły się z rąk, rucił na ziemię i na zaczepionych o szyję postronkach konie ciągnęły go przeszło 2 km. Gdy wreszcie zatrzymano je nieszczęśliwy Gelandziej nie żył, a ciało przedstawiło jedną krwawą masę.

Komu się szczęście uśmiechnęło?

Pełna tabela wygranych XIX Polskiej Loterii Państwowej.

V-ta klasa.
 Dwudziesty czwarty dzień ciąglenia.
 Zł. 25.000 Nr. 76671.
 Zł. 10.000 Nr.: 16061, 81067.
 Zł. 5.000 Nr. 75341.
 Zł. 3.000 Nr.: 504, 33829, 61724.
 Zł. 2.000 Nr.: 62767, 67285, 88424, 101824, 112286, 115369, 175418.
 Zł. 1.000 Nr.: 11790, 83159, 65634, 71686, 75042, 75615, 79093, 79245, 95615, 99181, 125055, 134744, 144439, 162395.
 Zł. 600 Nr.: 6290, 9356, 11638, 17872, 23223, 69586, 81823, 93427, 94399, 105774, 110113, 110792, 114416, 125273, 125555, 127323, 127382, 130488, 139018, 149061, 155580, 158954, 171970, 173036, 180075.
 Zł. 500 Nr.: 1952, 1974, 3351, 4201, 4345, 6345, 10618, 11867, 12592, 13227, 14557, 15475, 16879, 18469, 19982, 22970, 25035, 26860, 29990, 31580, 81876, 32303, 33490, 36289, 36328, 38897, 39625, 40952, 44224, 45269, 46324, 49090, 49987, 51288, 52592, 53668, 67813, 58363, 60636, 61334, 62501, 66076, 66908, 67409, 68271, 69580, 69880, 70742, 72937, 73133, 73555, 73615, 76949, 77316, 78048, 80833, 81660, 83647, 85833, 86953, 86967, 89342, 92557, 93091, 93506, 93514, 94602, 94669, 95070, 97107, 97190, 101977, 102477, 102731, 104349, 105614, 105952, 106281, 106418, 107013, 108390, 109022, 109109, 109816, 110091, 112048, 112576, 113735, 114043, 114369, 118523, 119508, 120122, 122227, 123992, 125941, 126118, 126701, 127835, 129205, 129877, 129893, 131250, 132476, 133579, 134615, 134632, 138170, 138370, 138723, 140389, 143036, 143894, 144685, 146622, 146939, 147125, 147889, 149050, 152601, 153381, 153411, 153753, 154342, 158247, 160932, 161049, 162945, 163110, 164732, 166 427, 167216, 167340, 167693, 167836, 169349, 170519, 171080, 172965, 174498, 175375, 175631, 180371, 181910, 184298.
 Zł. 250 Nr.: 11 26 53 109 83 230 46 80 303 564 755 844 906 21 60 1106 49 221 52 639 86 716 77 896 904 74 2049 57 76 142 278 500 87 767 936 86 3128 30 44 86 280 90 351 84 471 560 622 56 61 706 882 4017 71 148 93 9 201 35 67 301 55 400 24 43 79 533 77 95 682 718 71 947 5021 59 82 115 209 13 90 315 411 88 540 65 91 654 715 79 943 4 6031 124 45 260 3 90 307 24 48 91 480 539 67 636 909 7099 101 81 207 58 356 532 97 761 870 927 44 8114 43 64 96 314 86 565 8 75 656 81 734 65 880 9039 332 56 77 678 775 858 902 3 70.
 10148 383 441 537 638 709 52 98 899 902 70 11082 137 211 369 443 525 638 704 867 12141 52 65 233 61 71 9 460 500 32 44 87 92 641 66 9 76 8 86 7 718 54 94 819 989 13140 76 713 95 819 960 14011 157 209 96 335 63 93 404 20 71 506 57 62 611 40 707 71 825 76 906 87 8 15056 80 313 19 42 408 666 74 738 60 82 506 16009 79 90 4 126 73 6 264 307 509 35 82 655 738 60 82 879 17134 44 64 92 231 63 81 90 307 448 582 660 854 58 72 18068 75 88 95 133 99 469 528 94 660 701 15 77 852 916 78 19064 113 48 81 224 44 77 383 457 62 615 982 87.
 20172 288 339 44 50 491 640 65 75 79 176 363 429 573 907 28 70 94 628 87 713 14 84 896 956 87 22077 09 176 363 429 573 907 28 70 94 23023 109 41 58 63 69 80 223 55 78 332 34 402 13 56 504 61 907 24051 71 82 89 163 281 99 302 16 50 426 94 507 657 65 752 950 25019 100 86 96 214 377 428 554 76 634 37 54 26101 364 67 485 513 34 92 613 790 834 40 53 27038 76 103 08 38 85 15 77 852 916 78 19064 113 48 81 224 44 77 383 457 62 615 982 87.
 20172 288 339 44 50 491 640 65 75 79 176 363 429 573 907 28 70 94 628 87 713 14 84 896 956 87 22077 09 176 363 429 573 907 28 70 94 23023 109 41 58 63 69 80 223 55 78 332 34 402 13 56 504 61 907 24051 71 82 89 163 281 99 302 16 50 426 94 507 657 65 752 950 25019 100 86 96 214 377 428 554 76 634 37 54 26101 364 67 485 513 34 92 613 790 834 40 53 27038 76 103 08 38 85 15 77 852 916 78 19064 113 48 81 224 44 77 383 457 62 615 982 87.
 20172 288 339 44 50 491 640 65 75 79 176 363 429 573 907 28 70 94 628 87 713 14 84 896 956 87 22077 09 176 363 429 573 907 28 70 94 23023 109 41 58 63 69 80 223 55 78 332 34 402 13 56 504 61 907 24051 71 82 89 163 281 99 302 16 50 426 94 507 657 65 752 950 25019 100 86 96 214 377 428 554 76 634 37 54 26101 364 67 485 513 34 92 613 790 834 40 53 27038 76 103 08 38 85 15 77 852 916 78 19064 113 48 81 224 44 77 383 457 62 615 982 87.
 20172 288 339 44 50 491 640 65 75 79 176 363 429 573 907 28 70 94 628 87 713 14 84 896 956 87 22077 09 176 363 429 573 907 28 70 94 23023 109 41 58 63 69 80 223 55 78 332 34 402 13 56 504 61 907 24051 71 82 89 163 281 99 302 16 50 426 94 507 657 65 752 950 25019 100 86 96 214 377 428 554 76 634 37 54 26101 364 67 485 513 34 92 613 790 834 40 53 27038 76 103 08 38 85 15 77 852 916 78 19064 113 48 81 224 44 77 383 457 62 615 982 87.
 20172 288 339 44 50 491 640 65 75 79 176 363 429 573 907 28 70 94 628 87 713 14 84 896 956 87 22077 09 176 363 429 573 907 28 70 94 23023 109 41 58 63 69 80 223 55 78 332 34 402 13 56 504 61 907 24051 71 82 89 163 281 99 302 16 50 426 94 507 657 65 752 950 25019 100 86 96 214 377 428 554 76 634 37 54 26101 364 67 485 513 34 92 613 790 834 40 53 27038 76 103 08 38 85 15 77 852 916 78 19064 113 48 81 224 44 77 383 457 62 615 982 87.
 20172 288 339 44 50 491 640 65 75 79 176 363 429 573 907 28 70 94 628 87 713 14 84 896 956 87 22077 09 176 363 429 573 907 28 70 94 23023 109 41 58 63 69 80 223 55 78 332 34 402 13 56 504 61 907 24051 71 82 89 163 281 99 302 16 50 426 94 507 657 65 752 950 25019 100 86 96 214 377 428 554 76 634 37 54 26101 364 67 485 513 34 92 613 790 834 40 53 27038 76 103 08 38 85 15 77 852 916 78 19064 113 48 81 224 44 77 383 457 62 615 982 87.
 20172 288 339 44 50 491 640 65 75 79 176 363 429 573 907 28 70 94 628 87 713 14 84 896 956 87 22077 09 176 363 429 573 907 28 70 94 23023 109 41 58 63 69 80 223 55 78 332 34 402 13 56 504 61 907 24051 71 82 89 163 281 99 302 16 50 426 94 507 657 65 752 950 25019 100 86 96 214 377 428 554 76 634 37 54 26101 364 67 485 513 34 92 613 790 834 40 53 27038 76 103 08 38 85 15 77 852 916 78 19064 113 48 81 224 44 77 383 457 62 615 982 87.
 20172 288 339 44 50 491 640 65 75 79 176 363 429 573 907 28 70 94 628 87 713 14 84 896 956 87 22077 09 176 363 429 573 907 28 70 94 23023 109 41 58 63 69 80 223 55 78 332 34 402 13 56 504 61 907 24051 71 82 89 163 281 99 302 16 50 426 94 507 657 65 752 950 25019 100 86 96 214 377 428 554 76 634 37 54 26101 364 67 485 513 34 92 613 790 834 40 53 27038 76 103 08 38 85 15 77 852 916 78 19064 113 48 81 224 44 77 383 457 62 615 982 87.
 20172 288 339 44 50 491 640 65 75 79 176 363 429 573 907 28 70 94 628 87 713 14 84 896 956 87 22077 09 176 363 429 573 907 28 70 94 23023 109 41 58 63 69 80 223 55 78 332 34 402 13 56 504 61 907 24051 71 82 89 163 281 99 302 16 50 426 94 507 657 65 752 950 25019 100 86 96 214 377 428 554 76 634 37 54 26101 364 67 485 513 34 92 613 790 834 40 53 27038 76 103 08 38 85 15 77 852 916 78 19064 113 48 81 224 44 77 383 457 62 615 982 87.
 20172 288 339 44 50 491 640 65 75 79 176 363 429 573 907 28 70 94 628 87 713 14 84 896 956 87 22077 09 176 363 429 573 907 28 70 94 23023 109 41 58 63 69 80 223 55 78 332 34 402 13 56 504 61 907 24051 71 82 89 163 281 99 302 16 50 426 94 507 657 65 752 950 25019 100 86 96 214 377 428 554 76 634 37 54 26101 364 67 485 513 34 92 613 790 834 40 53 27038 76 103 08 38 85 15 77 852 916 78 19064 113 48 81 224 44 77 383 457 62 615 982 87.
 20172 288 339 44 50 491 640 65 75 79 176 363 429 573 907 28 70 94 628 87 713 14 84 896 956 87 22077 09 176 363 429 573 907 28 70 94 23023 109 41 58 63 69 80 223 55 78 332 34 402 13 56 504 61 907 24051 71 82 89 163 281 99 302 16 50 426 94 507 657 65 752 950 25019 100 86 96 214 377 428 554 76 634 37 54 26101 364 67 485 513 34 92 613 790 834 40 53 27038 76 103 08 38 85 15 77 852 916 78 19064 113 48 81 224 44 77 383 457 62 615 982 87.
 20172 288 339 44 50 491 640 65 75 79 176 363 429 573 907 28 70 94 628 87 713 14 84 896 956 87 22077 09 176 363 429 573 907 28 70 94 23023 109 41 58 63 69 80 223 55 78 332 34 402 13 56 504 61 907 24051 71 82 89 163 281 99 302 16 50 426 94 507 657 65 752 950 25019 100 86 96 214 377 428 554 76 634 37 54 26101 364 67 485 513 34 92 613 790 834 40 53 27038 76 103 08 38 85 15 77 852 916 78 19064 113 48 81 224 44 77 383 457 62 615 982 87.
 20172 288 339 44 50 491 640 65 75 79 176 363 429 573 907 28 70 94 628 87 713 14 84 896 956 87 22077 09 176 363 429 573 907 28 70 94 23023 109 41 58 63 69 80 223 55 78 332 34 402 13 56 504 61 907 24051 71 82 89 163 281 99 302 16 50 426 94 507 657 65 752 950 25019 100 86 96 214 377 428 554 76 634 37 54 26101 364 67 485 513 34 92 613 790 834 40 53 27038 76 103 08 38 85 15 77 852 916 78 19064 113 48 81 224 44 77 383 457 62 615 982 87.
 20172 288 339 44 50 491 640 65 75 79 176 363 429 573 907 28 70 94 628 87 713 14 84 896 956 87 22077 09 176 363 429 573 907 28 70 94 23023 109 41 58 63 69 80 223 55 78 332 34 402 13 56 504 61 907 24051 71 82 89 163 281 99 302 16 50 426 94 507 657 65 752 950 25019 100 86 96 214 377 428 554 76 634 37 54 26101 364 67 485 513 34 92 613 790 834 40 53 27038 76 103 08 38 85 15 77 852 916 78 19064 113 48 81 224 44 77 383 457 62 615 982 87.
 20172 288 339 44 50 491 640 65 75 79 176 363 429 573 907 28 70 94 628 87 713 14 84 896 956 87 22077 09 176 363 429 573 907 28 70 94 23023 109 41 58 63 69 80 223 55 78 332 34 402 13 56 504 61 907 24051 71 82 89 163 281 99 302 16 50 426 94 507 657 65 752 950 25019 100 86 96 214 377 428 554 76 634 37 54 26101 364 67 485 513 34 92 613 790 834 40 53 27038 76 103 08 38 85 15 77 852 916 78 19064 113 48 81 224 44 77 383 457 62 615 982 87.
 20172 288 339 44 50 491 640 65 75 79 176 363 429 573 907 28 70 94 628 87 713 14 84 896 956 87 22077 09 176 363 429 573 907 28 70 94 23023 109 41 58 63 69 80 223 55 78 332 34 402 13 56 504 61 907 24051 71 82 89 163 281 99 302 16 50 426 94 507 657 65 752 950 25019 100 86 96 214 377 428 554 76 634 37 54 26101 364 67 485 513 34 92 613 790 834 40 53

DLACZEGO KSIĄŻĘ WALJI SIĘ NIE ŻENI?

Jego tajemnica.

Niejednokrotnie zwracało to już uwagę i zwraca ciągle, że następca tronu angielskiego, książę Walji, pomimo swojego wieku lat 35 i pomimo, że jego młodszy bracia pozakładali już rodziny, trwa ciągle w stanie kawalerskim.

Drażni to i smuci społeczeństwo angielskie, które prawdziwie kocha swojego „królewicza z bajki” jak go przywykło nazywać. Przytem celibat księcia Walji, na wypadek gdyby wstąpił na tron, grozi wielkimi zamieszkami co do następstwa tronu i dlatego wszyscy powtarzają sobie ustawicznie: Dlaczego książę Walji się nie żeni?

Otóż odpowiedź na to daje książka, wydana świeżo w Londynie, przez W. L. Townsenda, pod tytułem „Biografia Jego Królewskiej Wysokości ks. Walji”.

Rekopis tej książki był przedłożony przed oddaniem do druku osobistemu sekretarzowi księcia Walji i dlatego można przywiązywać większą wagę do następującego jej ustępu:

„Nie jest wcale łatwo określić poglądy, jakie książę Walji żywi

na temat małżeństwa. Można jednakże stwierdzić, iż zapatruje się na sakrament małżeństwa z taką powagą, że nigdy nie zawarłby związku dla konwenansu.

„Książę Walji mimo, że jest człowiekiem bardzo nowocześnie, podziela tę dawną wiarę, że niema dobrego małżeństwa bez miłości.

To też jest rzeczą zrozumiałą, że pokąd nie dozna uczucia miłosnego w całej jego pełni i sile, dotąd nie zawarł ślubów małżeńskich. Oto jest jego tajemnica”.

SYPIAJ

zawsze na brzuchu!

Co na to grubasi?

Wiele ludzi z wiekiem traci słuch, jeżeli już nie zupełnie, to przynajmniej częściowo. Słuch tępieje, ludzie niedosłyszą nieraz najciekawszych plotek o swych bliźnich.

Jak temu zapobiec? Otóż, lekarz amerykański dr. George Mc. Auliffe z uniwersytetu w Cornell radzi, abyśmy sypiali zawsze na brzuchu. Profesor niczem nie motywuje tej „ostatniej deski ratunku”.

Ciekawem jest, jak będą sypiali otąd płkowie, których brzuch ukazuje się we drzwiach restauracji na kwadrans przed właścicielem. Czy oni będą przybierali w łóżku pozwy nakazywane przez dr. Auliffe?

O prawdziwą miłość możeby nie było trudno, ale trudno ażeby ta prawdziwa miłość zgodna była tak że z interesami państwa, które rozstrzyga-

ja o małżeństwach panujących. I tak uzupełniona tajemnica księcia Walji daje zapewne bezsporne rozwiązanie zagadki.

Straszliwa zbrodnia została obecnie wyjaśniona przez policję londyńską. Oto przed kilkoma dniami w ustronnej uliczce Warfordstreet znaleziono zwło-

ki młodego, eleganckiego mężczyzny, zabitego jakimś tępym narzędziem, który ponadto miał w potworny sposób odciętą pra-

wą rękę w przegubiu, tak, że pozostał tylko ohydny, zakrwawiony kikut, ręka zaś owa zniknęła bez śladu. Niebawem stwierdzono, że nieszczęśliwym jest 28-letni urzędnik bankowy, Charles Feloth, który padł ofiarą zemsty swego rywala, 37-letniego pomocnika handlowego, Billa Bredforda.

Bredford poznał przed rokiem bardzo piękną, lecz

ubogą manicurzystkę

20-letnią Marię Milley, w której zakochał się. Dziewczyna, pragnąc zapewnić sobie byt, zgodziła się zostać jego żoną, a ślub miał nastąpić z powodu konieczności urządzenia sobie mieszkania za kilka miesięcy. Tymczasem jednak Maria, która wcale go nie kochała, zawarła znajomość z przystojnym i dobrze sytuowanym urzędnikiem bankowym, Karolem Felothem. Między młodymi zawiązała się

nić serdecznej sympatii,

która niebawem przerodziła się w gorącą miłość. Wówczas Maria rozmówiła się z Bredfordem i oznajmiła mu, że go nie kocha i że żoną jego nigdy nie zostanie.

Bredford próbował skłonić narzeczoną do zmiany postanowienia oraz wpłynąć na swego rywala, lecz napróżno. Wówczas wpadł na straszliwy pomysł. Napadł na rywala, za mordował go, odciął mu rękę, a następnie skrwawiona

posłał w skrzynce

narzeczonej. Po ofiarowanym przez siebie pierścionku poznała nieszczęśliwa dziewczyna, do kogo ręka należała. Mimo to jednak, obawiając się zemsty brutalą, nieuwiadomiła o niczem policji, która sama do piero tajemnicę tej zbrodni wyjaśniła.

Zdradziecki bukiet kwiatów,

Straszna zemsta wzgardzonego adoratora.

Znany nowojorski lekarz John Kleid, będąc zakochanym nieszczęśliwie w pewnej paninie, która wzgardziła jego miłością i miała wyjść zamaż za kogo innego,

zgotował straszliwą zemstę. Zjawił się w kościele, w chwili, gdy młoda para opuszczała świątynię po dokonanym już akcie małżeńskim i wręczył oblubienicy wspaniały bukiet kwiatów. Gdy młoda para siadła następnie do samochodu, eksplodowała na skutek poruszenia bomba, ukryta w kwiatkach. Skutek był straszny. Młoda para poniosła śmierć na miejscu.

rozszarpana w kawalki. Zbrodniarz zbiegł i mimo poszukiwań nie zdołano go odzyskać.

ROZLUŻNIENIE OBYCZAJÓW —

TO POCZĄTEK ZANIKU NARODÓW.

Niebezpieczeństwo nadmiaru kobiet.

Ilościowa przewaga kobiet, która po wojnie światowej zaznaczyła się prawie we wszystkich krajach europejskiego kontynentu, odzywa się niemal we wszystkich dziedzinach życia, zarówno pod względem gospodarczym, jak i towarzyskim i kulturalnym. Stajemy wobec zagadnienia poważnego, ponieważ zjawisko zaobserwowane odczuwać się musi ujemnie we wszystkich wymienionych dziedzinach, a ponadto jest kwestją, niemożliwą do rozwiązania.

Statystyki wszystkich krajów w ostatnich latach wykazują wybitną przewagę ilościową kobiet, najbardziej zjawia się w Rosji europejskiej (w Rosji azjatyckiej stosunek przedstawia się odwrotnie), ponieważ spis ludności tego kraju na ogólną liczbę 114.409.406 mieszkańców notuje przewagę kobiet w liczbie

5.598.482.

Notujemy jeszcze kilka innych cyfr. Wielka Brytania ma 20.422.881 mężczyzn, a kobiet 22.346.315. Belgia 3.673.433 mężczyzn i 3.792.347 kobiet. — Nie wykazując reszty państw europejskich w cyfrach, zaznaczamy w krótkości, że przewaga kobiet zaznacza się we wszystkich państwach europejskich, a choć różnice we Francji i państwach skandynawskich są mniejsze, ogólna tendencja przewagi zaznacza się i tam bardzo wyraźnie.

Stosunek w Stanach Zjednoczonych uklada się odwrotnie.

Tutaj wszędzie zauważyć się daje liczba mężczyzn większa od liczby kobiet, a fakt ten tłumaczy się okolicznością, że kraje Ameryki są miejscem emigracji. Napływowe żywioły zaś składają się przeważnie z mężczyzn w sile wieku i nieżonatych. W Stanach Zjednoczonych Ameryki północnej jest o 2.090.242 mężczyzn więcej niż kobiet, a stosunek ten utrzymuje się z pewnymi wahaniami również i w państwach Ameryki południowej.

Ow nadmiar kobiet w stosunku do mężczyzn tłumaczy się po części wojną światową na której zginął olbrzymi odsetek mężczyzn, lecz zaznaczyć należy, że i przed wojną noto-

wano większą liczbę kobiet, a i dziś jeszcze notuje się to samo zjawisko w krajach, które nie brały udziału w wielkiej wojnie.

Powodu tego zjawiska zatem upatrywać należy i w innych czynnikach. Rozróżnimy dwie podstawy przyczynowe:

kosmiczno - biologiczną i socjalno - kulturalną.

Niema żadnej wątpliwości, że zjawisko miłości jest objawem nie tylko biologicznym, lecz i kosmicznym. Niezaprzeczalny fakt, że zawsze i wszędzie przychodzi na świat więcej chłopców niż dziewcząt jest zjawiskiem

kosmicznym, a stąd niedającym się wytłumaczyć; Fakt zaś, że wszędzie i zawsze umiera więcej chłopców niż dziewcząt w młodocianym wieku, co od zarańca wytwarza

nadliczebność kobiet,

posiadać musi podstawy biologiczne, organiczne, uwarunkowane większą wytrzymałością kobiecej natury. Stąd kobiety żyją także przeważnie dłużej od mężczyzn.

Wzmiankując podstawy przyczynowe natury socjalno-kulturalnej, musimy podkreślić fakt, że obyczaje, moralność, tradycje, poglądy religijne i prądy filozoficzne z biegiem czasu ulegały różnym przemianom. Dość pomyśleć o tem jaki wpływ wywierają nowoczesne pojęcia, szerząc nieograniczoną swobodę, wolną miłość itp. zasady.

Brak obyczajowości.

nieokreślona żądza użycia zatrudniają życie narodów, wpływają na zmniejszenie ilości ślubów, urodzeń, powodują nadmiar kobiet, wobec tego, że śmiertelność wśród mężczyzn jest większa w każdym wieku nietylko w okresie niemowlęctwa.

Następstwa przewagi ilościowej kobiet w zakresie gospodarczym są znane wszystkim: przeciążenie kobiet pracą, napływ kobiet w dziedziny pracy dotąd dostępne tylko dla mężczyzn. Stąd jako następstwo — wstępujemy na grunt socjalno - kulturalny — wzmożona pewność siebie kobiety,

pociąg do samodzielności,

dążenie wyrwania się z zakorzenionych więzów tradycji i etyki

Nowoczesna kobieta oddała się coraz więcej od naturalnego swego zadania — macierzyństwa. Jednak najgorszym objawem liczbowej przewagi kobiet staje się fakt, że w krajach o wysokim nadmiarze kobiet, tracą one swoje górzące stanowisko i grozi im niebezpieczeństwo stania się obiektami tylko.

Nadmierna ilość kobiet powoduje

upadek moralności

i zanik pojęć religijnych, a są to pierwsze oznaki upadku narodów i śmiało rzec można — powolnego, lecz nieustannego zaniku narodów.

Idylla mała taka...

Dolores Costello i Grant Fhithers w obronie „Madonna Ulicy” reżyserji M. Kertesza.

Sprawiedliwość amerykańska jest zaiste nader... humanitarna.

Frank Plaia jest skazanym na śmierć więźniem sławnego Sing-Singu w Stanie Nowojorskim. Plaia

zabił dwóch ludzi

i ma zato umrzeć na krześle elektrycznym. Plaia nagle po padł w ciężką chorobę, dostał się do szpitala w Ossingin, gdzie wskutek ropnego zapalenia ślepej kiszki walczył między

życiem a śmiercią.

Plaia był niemal konający. Wówczas zawezwano do jego łóżka trzech najwybitniejszych chirurgów amerykań-

skich, aby uratować jego życie dla

elektrycznej śmierci.

Plaia nie potrzebował nawet zapłacić lekarzom. Uczyniło to za niego państwo, aby zachować

tak cenne życie.

W normalnych okolicznościach byłby Plaia dawno już umarł. Tymczasem ostatni biuletyn lekarski brzmiał tak dosłownie: Plaia w krótkim czasie będzie znowu na tyle zdrowy, aby móc podołać trudom swego stracenia.

Urok miłości.

Sliczna para kochanków filmowych, Lonrad Najel i June Cellye w obrazie „Stolecz grzechu”.

PSIA HISTERJA.

Przyczyną: hałas wielkomejski.

Na kongresie angielskich weterynarzy rozpatrywana była sprawa niezwyklej choroby, jaka po raz pierwszy ukazała się wśród psów w Anglii w r. 1924 i nazwana została wówczas **psią histerją.**

Początkowo zapadały na nią tylko duże rasy, przeważnie niemieckie owczarki, obecnie choroba ta tak się rozprzestrzeniła, że wyższa szkoła weterynaryjna czuła się zmuszoną do przedsięwzięcia energicznych badań jej przyczyn i powodów.

Z opisu przebiegu tej dziwnej choroby, dotknięte nią zwierzęta zachowują się jakby były rażone obłędem. Atak spowodować może nagły i nieoczekiwany hałas, jak zaszczekanie innego psa, krzyki bawiących

się dzieci, muzyka dętego instrumentu, warkot aeroplanu itp. Niektóre z psów pod wpływem tego nagłego przestraszenia biegają przed siebie jak szalone, nieraz pod koła aut czy tramwajów, inne pędzą prosto do wody i topią się. Jedną z przyczyn, jak już zdołały wykazać przeprowadzone w tej sprawie badania, to odżywianie psów psiami sucharami, stającymi bardzo mało

urozmałcony pokarm.

W Ameryce, gdzie choroba ta również panować zaczęła w zastraszającej formie, uczeni dopatrują się jej przyczyn w ciągłym strachu zwierząt przerażonych szalonym dookólnym ruchem miejskim, do którego nie mogą przystąpić.

Rada dla mężów.

Najlepiej omiać wystawy z zimną pogardą.

Atak tłumy na piekarnię.

Za pobicie chłopca — powybijane szyby.

W piekarni Majerowicza Icka przy ul. Florjańskiej 11, zatrudniony był od pewnego czasu 18-letni Wacław Borowczyk zam. na Środuli.

Wczoraj w godzinach popołudniowych, pełen widocznie wroty po świątecznym wypoczynku, pan Icek w przystępnym gniewie — uniósł się srodze na swego pracownika i wyładował swą energię w ten sposób, że Borowczyk legł, dotkliwie pobity na całym ciele, oraz postradał pół ucha.

Krzyki bitego zatrzymały przechodniów, a wiadomość o tem zajęciu ściągnęła niemal 300 oburzonych samowolnym wymiarem sprawiedliwości mieszkańców sąsiednich ulic.

Widok pobitego dotkliwie Borowczyka był iskrą, rzuconą na podniecone umysły zebranych. Przypuszczono atak na

Fałszywy krok.

Nagle i zagadkowe zawieszenie w czynnościach służbowych b. sekwestratora urzędu skarbowego w Sosnowcu, Henryka Cyprysa (Aleja 12), zostało wyjaśnione wczoraj w sądzie okręgowym w Sosnowcu.

Cyprys zajął ławę oskarżonych, jako obwiniony o przywłaszczenie sobie drobnych kwot w ogólnej sumie kilkuset złotych, pobranych od płatników na rzecz urzędu skarbowego.

Ponieważ Cyprys przyznał się ze skruchą do winy, sąd przyjmując to, jako okoliczność łagodzącą, skazał go tylko na trzy miesiące więzienia z zawieszeniem wykonania kary.

Pochód cywilizacji

Plac 11-go Listopada uzyskał europejski wygląd.

W najbliższych już dniach ukończone będzie układanie bruku na placu 11-go Listopada przed dworcem warszawskim. Dojazd do głównego węzła, przerywany na czas dłuższy, uprzystępniony będzie po-

Fałszywy magazynier

odsiedzi 6 miesięcy za swój pomysł.

Bogaty w pomysły 29-letni sosnowiecki p t a k niebieski Władysław Nowak (Florjańska nr. 6), stały niemal lokator więzienia przy ulicy Towarowej 12, w poszukiwaniu łatwych źródeł zysku przedzierzgał się dnia pewnego w magazyniera huty „Staszycy”, i w tym charakterze zakupił bez pieniędzy 150 kg. owsa u A-

mieszkanie Majerowicza. Nim policja zdołała zainterwenjować, posypały się kamienie i Majerowicz postradał w jednej chwili szyby w swym lokalu.

Borowczykowi udzielono natychmiast pomocy lekarskiej i po spisaniu protokołu odwieziono go na kurację do domu, demonstrantów zaś rozproszyła policja.

Rozpoczyna się dzisiaj doroczne święto lotnictwa polskiego — tydzień lotniczy i przeciwgazowy, którego jedynym celem jest skierowanie uwagi społeczeństwa na tę nadziemną drogę rozwoju państwa i obrony narodowej.

Idea „przypięcia skrzydeł”, tak droga każdemu narodowi i z takim pietyzmem rozwijana we wszystkich państwach i u nas zdobywa coraz to szersze zrozumienie i coraz więcej zwolenników.

Rozwój jej jednak nie wszędzie postępuje jednakowo szybko. Stwierdzić, niestety, należy, że powiat będziński, pod wieloma względami przodujący, pod tym idzie na szarym końcu. Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej ma tutaj szerokie a niewykorzystane jeszcze pole działania.

Jak rozległe i ważne zadanie ma do spełnienia ta instytucja, świadczy jej rozległy program działania.

nownie z obu stron plaju — a równy, na cementie ugruntowany bruk usunie konieczność lawirowania wśród wybojów i błotnistych kałuż, — jak to miało miejsce nie tak jeszcze dawno.

brama Najera w Modrzejowie. Najer po niewczasie dopiero dowiedział się, z kim „miał okoliczność”, gdyż „magazynier” zdążył już ulotnić się wraz z owsem jak kamfora.

Odszukano go jednak i wczoraj sąd okręgowy w Sosnowcu skazał Nowaka na 6 miesięcy więzienia.

Kradzież roweru.

Zamieszkały przy ul. Chemicznej 6 Julian Bubo zameldował w III komisariacie, że skradziono mu pozostawiony w korytarzu rower wartości 200 zł.

Na wzór Pawła i Gawła.

Pragnąc pozbyć się niewygodnej lokatorki Marji Dziubkowej, właścicielka domu przy ulicy Załęczej nr. 18 w Czeladzi, Wiktorja Ziębek zdecydowała się zniszczyć przez zalanie wodą sufit w mieszkaniu Dziubkowej, by w ten sposób zniewolić ją do opuszczenia mieszkania.

Narazie skończyło się na złożeniu przez Dziubkową meldunku w komisariacie.

Kradzież z włamaniem.

Rozenbaum Ruchla, zam. w Dąbrowie przy ulicy Narutowicza 76 zameldowała w komisariacie policji, że w dniu wczorajszym nieznanymi sprawcy dostali się przez okno do piekarni i skradli naczynia kuchenne wartości 120 złotych.

Jest praca!

P. U. P. P. ogłasza na dzień 7 października b. r. następujące zapotrzebowanie: 180 robotników kopalnianych, 70-ciu robot. zwykłych, 40 górników, 1 pomocny blacharskiej, 2 chłopców do koni i paszenia bydła, 30 robotnic do kopania kartofli, 20 agentów na obrazy i surowce włókiennicze, 10 służby domowej.

Na warsztacie magistrackiej pracy.

Podatek od widowisk, kanalizację i szpital weneryczny.

Na ostatnim posiedzeniu Magistratu sosnowieckiego uchwalono wydelegować prez. Marczyńskiego do Kielc celem załatwienia w urzędzie wojewódzkim sprawy podatku od widowisk.

Następnie polecono firmie Ulen opracowanie planu oczyszczalni kanalizacyjnej i zatwierdzono plany skanalizowania 3 nieruchomości przy ul. De-

kierta, Kołłątaja i Modrzejowskiej.

Wreszcie w związku z konferencją, mającą się odbyć w dniu 22 b. m. w Sejmiku będzińskim w sprawie utworzenia związkowej komisji międzykomunalnej dla szpitala wenerycznego w Będzinie i przemianowania tego szpitala na szpital Sw. Łazarza — wydelegowano p. Almstäda.

Dla idei uskrzydlenia Polski.

Tydzień lotniczy w powiecie będzińskim.

Popieranie rodzimego przemysłu chemicznego, grupowanie odpowiedniego materiału, usilna propaganda obrony powietrznej, udzielanie stypendjów, budowa i badanie najróżnorodniejszych sprzętów obrony przeciwgazowej, popieranie prac młodzieży na tem polu, wydawanie specjalnych dzieł naukowych, utrzymywanie szkół dla pilotów i mechaników, urządzanie kursów dla instruktorów, wreszcie budowa lotnisk — oto jest choć w ogólnych zarysach szkic pracy L. O. P. P.

By sprawę L.O.P.P. pchnąć na naszym terenie na nowe tory, powołany będzie w najbliższych dniach w Sosnowcu Inspektorat przeciwgazowy. Z dniem jego będzie

organizowanie drużyn

i ośrodków obrony przeciwgazowej oraz szkolenie odpowiednich instruktorów, którzy prowadzić będą akcję uświadamiania mieszkańców przez odczyty, urządzane w szkołach i zakładach przemysłowych.

Tegoroczny tydzień lotniczy na terenie powiatu będzińskiego zapowiada się wyjątkowo interesująco. Miejscowe koło L. O. P. P., pragnąc zainteresować lotnictwem i obroną przeciwgazową jak najszersze masy, zestawiał niezwykle ciekawy program „tygodnia”, wyoszczędzając go w szereg oryginalnych imprez.

Gwoździem tych imprez będzie po raz pierwszy organizowany na tutejszym terenie

„TYDZIEŃ LOTNICZY” W BĘDZINIE.

Również koło będzińskie L. O. P. P. w związku z tygodniem propagandy lotniczej urządza szereg imprez. Program na dziś jest następujący:

Od godz. 10 — 11.30 wyświetlanie filmu lotniczego w kinie „Nowości” dla szeregowych 23 p. a. p.; od 13 — 15 film ten powtórzony będzie dla publiczności cywilnej. Przed wyświetlaniem filmu kapt. Lipiński wygłosi odczyt z dziedziny lotnictwa i walki gazowej.

Przez cały dzień odbywać się będzie zbiórka uliczna na rzecz L. O. P. P.

W poniedziałek, 7 b. m., od godz. 9.30 — 11 film lotniczy w kinie „Nowości” dla mło-

dzieży szkół średnich, od 12-jej zaś do 14 powtórzenie filmu dla szkół powszechnych. Przed obseansami wygłoszone będą odpowiednie odczyty przez p. p. prof. Dziobowskiego i Fajkłowicza.

W sobotę, dnia 12 b. m. o godz. 15-jej urządzony będzie pokaz walki gazowej na łakach małobądzkich przy ul. Nowej.

W niedzielę 13 b. m. w parku na górze Zamkowej odbędzie się wielki festyn z loteryją fantową. Początek o godz. 14.

W ciągu dnia zbiórka na L. O. P. P. Wrazie niepogody w dniach 12 i 13 b. m. imprezy odbędą się w terminie późniejszym.

Wielka wystawa malarska

za tydzień [otwiera [swe] podwoje.

Prace Tow. Artystyczno-Literackiego w Sosnowcu nad zorganizowaniem 8 jesiennych wystaw obrazów dobiegają końca i już w przyszłą niedzielę wystawa, nad którą protektorat objęli starostwo Eleonora i Józef Boxowie, uroczyste będzie otwarta.

Kierownictwo organizacyjne wystawy spoczywa w energicznych rękach artysty-malarza p. Franciszka Rembertowskiego, który dokłada wszystkich starań, aby tegoroczny przegląd dorobku artystycznego Zagłębia wypadł jak najkorzystniej.

Miarą wysokiego poziomu wystawy będzie udział w niej artystów, znanych ze swej działalności artystycznej nie tylko w Zagłębiu, ale wystawiających swe prace w salach stołecznych i zagranicznych.

W tym roku ekspozycje wystawiają: Władysław Araszkiewicz, Wiktor Detko, Zenon Filo, Eugenjusz Gorgoń, Stefanja Glińska, Zygmunt Honiek, Łaszkiwiczowa, Gustaw De Martin, Stefan Mrozewski, Aleksander Paweł, Wacław Pilecki, Franciszek Rembertowski, Zyg-

munt Rychter, Józef Szyller, Józef Wrzesiński, Czesława Zmigrodówna.

Oprócz wymienionych pp. malarzy, zgrupowanych w T. A. L-u, w obecnej wystawie biorą jeszcze udział utalentowani artyści malarze pp. Stefan Anders, Bronisław Chudzyński, Witold Cwikliński, Irena Dobrowolska, Grzybowski, Władysław Jastrzębski, Mieczysław Okrajak, Michał Puszczewicz, Stanisław Zych oraz inni.

Poza pracami z Paryża pp. Mrozewskiego, Honieka i Pileckiego pewną indywidualną cechą obecnej wystawy będzie znaczna ilość ekspozatów posiadających za temat charakterystyczne motywy krajobrazu z Zagłębia, uwzględnione w obrazach pp. Detkego i Szyllera.

Komitet wystawy zwraca się do pp. artystów z prośbą o nadsyłanie swych obrazów w ciągu srody, czwartku i piątku w godz. od 4 do 8 do kancelarii szkoły powszechnej im. Praussa w Sosnowcu przy ul. Nowokościelnej.

ZA CUDZYM PODSZEPTEM.

Młody chłopak z nędzy stał się przemytnikiem.

Pomiędzy Czeladzią a Przelajką zatrzymano pewnego młodzieńca, którego nadmierna i niezupełnie foremna tusza wydała się czuwającym posterunkom celnym mocno podejrzana.

Poproszono go do pobliskiego urzędu i tam pod ubraniem jego znaleziono 9 kg. tytoniu, 10 kg. rodzynek i kilogram

fig, wszystko pochodzenia niemieckiego.

Młodzieniec wylegitymował się jako Stefan Biernacki, oświadczył, iż ma lat 18 i mieszka w Czeladzi (ul. Węgroda Górna 29).

Sądono początkowo, że jest to drobny przemytnik, jakich wielu, działający na własną rękę. Jak wykazało jednak wczorajsze śledztwo sądowe w sądzie okręgowym w Sosnowcu, tak nie jest.

Biernacki, trudniąc się przemytem, działał z namowy zawodowego kontrabandzisty, Juliana Palucha, (Czeladź, ul. Krzywa), który wykorzystując nędzę panującą w domu Biernackich i dobre serce chłopca, zmuszonego groszowymi zarobkami, otrzymywaniem od lotrzyka, pomagać swej rodzinie, znajdując się w krańcowej nędzy, pchnął go na drogę występku. Jak stwierdzono, ojciec Biernackiego jest kaleką, tak iż dom składający się z kilkorga osób, pozostawał na utrzymaniu wyłącznie nieletniego Stefana.

Wobec takiego obrotu sprawy, protokolarne przesłuchanie Biernackiego przekazano prokuraturze sosnowieckiej, celem pociągnięcia do odpowiedzialności przedewszystkiem Palucha, moralnego sprawcy zejścia Biernackiego z uczciwej drogi.

Capstrzyk L. O. P. P.

Wczoraj na ulicach Sosnowca, Będzina i Dąbrowy z okazji tygodnia lotniczego odbył się przy blaskach pochodni i dźwiękach orkiestry capstrzyk, w którym wzięła udział — młodzież szkół średnich, straża ogniowa oraz oddziały przysposobienia wojskowego. Capstrzyk, budząc wszędzie wielkie zainteresowanie wypadł imponująco.

poczucia obywatelskiego

wśród miejscowej ludności.

„Tydzień lotniczy” dokonać winien tego, byśmy zrzucili mogli z siebie zarzut, że powiat będziński stoi niemal na ostatnim miejscu, gdy chodzi o najważniejszą dla nas kwestję, bo obronę powietrzną.

POSTĘP...

Smołowcowane ulice w Dąbrowie.

Magistrat m. Dąbrowy Górniczej zaczyna szereg prac, mających na celu podniesienie zewnętrznego wyglądu miasta. Obecnie przeprowadza się do porządku jedną z najważniejszych arterji, dotąd bardzo zaniedbaną — ul. Labędzką; ukła-

dana jest mianowicie na niej nowa nawierzchnia.

W poniedziałek zaś odbędzie się próba smołowcowania ulic; jeśli ta próba da wyniki dodatnie, magistrat ma zamiar przeprowadzić smołowcowanie ulic na większej przestrzeni miasta

DROBNE OGŁOSZENIA.

Wyżymaczki do reperacji przyjmuje fabryka wyżymaczek „Laura” Dekiarta 13. Wejście z podwórza, 1 piętro. Biuro czynne od 7 do 15.

Poszukuję od 15 października pokoju umeblowanego w śródmieściu. Wiadomość „Echo Zagłębia” Piłsudskiego 25, tel. 56.

WODA KWIATOWA

„ROSE SAUVAGE”
NATURALNY ZAPACH
POLNEJ RÓŻY

BROCARD

SKŁADNICA STRAŻY POŻARNYCH

Spółka Akcyjna

Warszawa, ul. Senatorska L. 29

Telefon Nr. 277-42.

poleca z własnej fabryki artykuły pożarnicze, si-kawki ogrodowe i węże do polewania.

140 PARYSKICH MODELI

zawiera Nr. 10 PAŹDZIERNIKOWY miesięcznika

PRZEGLĄD MODY

w księgarniach, składach żurnali i kioskach.

CENA pojedynczego numeru 20 gr. w prenumeracie miesięcznej 4 zł. wraz z przesyłką pocztową.

OGŁOSZENIA: za wiersz milimetryowy jednoszpaltowy: opisowe 50 groszy, reklamowe w tekście 40 gr., za tekstem 35 gr. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Drobne ogłoszenia po 10 gr. wyraz, najmniej 1 zł. Ogłoszenia umieszczane są tylko na ostatniej stronie. Za przestrzeganie miejsca ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Red. odpowiedzialny R. MANUGIEWICZ.

Druk. L. Martynkowski i L. Nowak, Sosnowiec, Piłsudskiego 25.

Wydawca: R. MANUGIEWICZ